

**POŠTA ZATVORENI DOBROVOLJNI
MIROVINSKI FOND**

Godišnje izvješće za 2023. godinu

Sadržaj

	<i>Stranica</i>
Izvešće neovisnog revizora	1
Odgovornost za financijska izvješća	6
Izvešće posloводства za 2023. godinu	7
Izveštaj o financijskom položaju	13
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti	14
Izveštaj o novčanim tokovima (indirektna metoda)	15
Izveštaj o promjenama u neto imovini fonda	16
Izveštaj o posebnim pokazateljima fonda	17
Izveštaj o vrednovanju imovine i obveza fonda	18
Bilješke uz financijske izvještaje	19

Izvešće neovisnog revizora

Vlasnicima udjela fonda POŠTA ZATVORENI DOBROVOLJNI MIROVINSKI FOND

Izvešće o reviziji financijskih izvještaja

Naše mišljenje

Prema našem mišljenju, financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj fonda POŠTA ZATVORENI DOBROVOLJNI MIROVINSKI FOND („Fond“) na dan 31. prosinca 2023. godine i financijsku uspješnost i novčane tokove Fonda za tada završenu godinu u skladu Pravilnikom o godišnjim, polugodišnjim i drugim izvještajima dobrovoljnog mirovinskog fonda (NN 104/17, 98,20 i 146/22) („zakonska računovodstvena regulativa mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj“).

Naše mišljenje je usklađeno s našim dodatnim izvještajem Revizijskom odboru društva Erste d.o.o., društva za upravljanje Fondom („Društvo“) od 18. travnja 2024. godine.

Što smo revidirali

Financijski izvještaji Fonda obuhvaćaju:

- izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2023.
  - izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za tada završenu godinu
  - izvještaj o novčanim tokovima (indirektna metoda) za tada završenu godinu
  - izvještaj o promjenama u neto imovini fonda za tada završenu godinu
  - izvještaj o posebnim pokazateljima fonda za tada završenu godinu
  - izvještaj o vrednovanju imovine i obveza fonda na dan 31. prosinca 2023. i
  - bilješke uz financijske izvještaje, koje sadrže značajne informacije o računovodstvenim politikama i ostale objašnjavajuće informacije.
-

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću u odjeljku o Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za naše mišljenje.

Neovisnost

Neovisni smo od Fonda u skladu s Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti) koji je izdao Odbor za međunarodne standarde etike za računovođe (Kodeks). Ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s Kodeksom.

Prema našim najboljim saznanjima i uvjerenju, izjavljujemo da nismo pružili nerevizijske usluge koje su zabranjene člankom 5(1) Uredbe (EU) br. 537/2014 te, nadalje, da nismo pružili ostale dozvoljene nerevizijske usluge Fondu u razdoblju od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023. godine.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo revidirali ključno revizijsko pitanje
<p><i>Fer vrijednost financijske imovine</i></p> <p>Vidjeti bilješku 6 uz financijska izvješća pod nazivom Prenosivi vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti i bilješku 8 pod nazivom Udjeli UCITS fondova, bilješku 3 pod nazivom Značajne računovodstvene politike te bilješku 19 pod nazivom Fer vrijednost financijskih instrumenata za daljnje informacije.</p> <p>Na dan 31. prosinca 2023. godine, Fond ima iskazanu financijsku imovinu koja se odnosi na ulaganja u dužničke i vlasničke vrijednosne papire u iznosu od 5,9 milijuna eura te udjele u otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom u iznosu od 0,7 milijuna eura koja se mjeri po fer vrijednosti.</p> <p>Usmjerili smo pozornost na vrednovanje financijske imovine zbog značajnosti te imovine i prirode prosudbi Uprave društva za upravljanje prilikom utvrđivanja fer vrijednosti. Naša revizija je bila usmjerena na rizik da li je fer vrijednost vrijednosnih papira i udjela u otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom pravilno utvrđena.</p>	<p>Dobili smo detaljni pregled ulaganja, izračune i procjene vrijednosti vezano uz fer vrednovanje financijske imovine.</p> <p>Usporedili smo detaljni pregled i izračun fer vrijednosti financijske imovine s pravilima Fonda, odnosno računovodstvenom politikom vrednovanja imovine Fonda.</p> <p>Dio portfelja vrijednosnih papira odnosi se na obveznice i dionice koje kotiraju na aktivnom tržištu, za koje smo usporedili vrijednosti po kojima su vrednovane u Izvještaju o financijskom položaju Fonda na dan 31.12.2023. s javno objavljenim tržišnim cijenama.</p> <p>Udjeli UCITS fondova vrednuju se po cijeni udjela pripadnog UCITS fonda važećoj za dan vrednovanja, koje smo provjerili s cijenama javno objavljenim od strane društva za upravljanje ili na službenim financijsko-informacijskim servisima.</p> <p>Za vrijednosne papire koji nemaju aktivno tržište, pregledali smo procjene fer vrijednosti pripremljene od strane Fonda. Pregledali smo korištenu metodu procjene i ključne pretpostavke korištene u procjenama (tržišne podatke koji su bili podloga izračuna vrijednosti) te matematičku točnost procjena.</p> <p>Provjerili smo točnost javno dostupnih podataka korištenih prilikom utvrđivanja fer vrijednosti i matematičku točnost izračuna fer vrijednosti.</p>

Izveštavanje o ostalim informacijama

Uprava društva za upravljanje („Uprava“) je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvešće posloводства uključeno u Godišnje izvješće, ali ne uključuju financijske izvještaje i naše izvješće revizora o njima.

Naše mišljenje o financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati gore navedene ostale informacije te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se na neki drugi način čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvešća posloводства, obavili smo također postupke propisane odredbama Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske. Ti postupci obuhvaćaju provjeru je li Izvešće posloводства sastavljeno u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Na temelju posla koji smo obavili tijekom revizije, prema našem mišljenju:

- informacije u Izvešću posloводства za financijsku godinu za koju su sastavljeni financijski izvještaji usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s financijskim izvještajima
- Izvešće posloводства sastavljeno je u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Nadalje, na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Fonda i njegovog okruženja stečenog u okviru revizije, od nas se zahtijeva da izvijestimo ako zaključimo da postoje značajni pogrešni prikazi u Izvešću posloводства, dobivenim prije datuma ovog izvješća revizora. U tom smislu nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz financijskih izvještaja u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijave ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem ako je to primjenjivo te za korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenski neograničenom poslovanju, osim ako uprava namjerava likvidirati Fond ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor odgovorni su za nadziranje procesa financijskog izvještavanja Fonda.

Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kad ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajnima ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovi tih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, donosimo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, uslijed prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni kako bismo osigurali osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Fonda.
- Ocjenjujemo primjerenost primijenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena koje donosi uprava i s njima povezanih objava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, na temelju pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu izazvati značajnu sumnju u sposobnost Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu dovesti do prekida vremenski neograničenog poslovanja Fonda.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima se temelje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor, između ostalih pitanja, o planiranom djelokrugu i vremenskom rasporedu revizije te važnim revizijskim nalazima, uključujući značajne nedostatke u internim kontrolama ako su otkriveni tijekom naše revizije.

Također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o radnjama poduzetim u svrhu uklanjanja prijetnji ili primijenjenim mjerama zaštite.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga predstavljaju ključna revizijska pitanja. Navedena pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Izvešće o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Imenovanje

Prvi put smo imenovani za revizore Fonda 18. svibnja 2017. godine. Naše imenovanje obnavlja se jednom godišnje odlukom skupštine Društva za upravljanje s najnovijim ponovnim imenovanjem na dan 27. lipnja 2023. godine što predstavlja ukupno neprekinuto razdoblje angažmana od sedam godina.

Ovlašteni revizor angažiran kao partner za ovo izvješće neovisnog revizora je Marija Mihaljević.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Heinzelova 70, Zagreb
19. travnja 2024.

Tamara Mačašović
Član Uprave

PricewaterhouseCoopers d.o.o.⁴
za reviziju i konzalting
Zagreb, Heinzelova 70

Marija Mihaljević
Ovlašteni revizor

Odgovornost za financijska izvješća

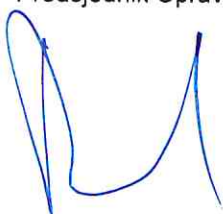
Uprava Društva za upravljanje odgovorna je za upravljanje Fondom u skladu sa Statutom i Zakonom o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN br. 19/14, 29/18, 115/18). Isti zahtijevaju da Društvo za upravljanje pripremi financijske izvještaje za svaku financijsku godinu koji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Fonda te njegovu uspješnost i njegove novčane tokove u skladu s Pravilnikom o godišnjim, polugodišnjim i drugim izvještajima dobrovoljnih mirovinskih fondova (Narodne novine 104/17, 98/20, 146/22) ("zakonska računovodstvena regulativa mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj"), te je odgovorno za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija potrebnih za pripremu tih financijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Uprava Društva za upravljanje ima općenitu odgovornost za poduzimanje razumno raspoloživih mjera u cilju očuvanja imovine Fonda, te sprječavanja i otkrivanja prijevare i drugih nepravilnosti.

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećom računovodstvenom regulativom mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena, te pripremanje financijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Fond nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava Društva za upravljanje je također odgovorna za sastavljanje i sadržaj izvješća posloводства, sukladno zahtjevima hrvatskog Zakona o računovodstvu.

Odobreno od strane Uprave Erste d.o.o. društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, u ime Pošta Zatvorenog dobrovoljnog mirovinskog fonda:

Petar Vlaić
Predsjednik Uprave

Zagreb, 15. travnja 2024. godine

Nataša Ivanović
Članica Uprave

Senka Fekeža Klemen
Članica Uprave

ERSTE d.o.o.
društvo za upravljanje obveznim
) dobrovoljnim mirovinskim fondovima
Z A G R E B

Izvješće posloводства za 2023. godinu

Nastanak i povijest

Poštu zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond (dalje: "Fond" ili "Pošta") je 03. svibnja 2018. godine osnovalo društvo Erste d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima ("Društvo") na temelju odobrenja za osnivanje mirovinskog fonda i obavljanje poslova upravljanja mirovinskim fondom koje je izdala Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga ("HANFA"). Fond je počeo sa radom prvom uplatom od strane pokrovitelja Fonda dana 30. kolovoza 2018. godine.

Nadzor nad Fondom vrši Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (u nastavku: „HANFA“).

Pokrovitelj Fonda

Pokrovitelj Fonda je HP - Hrvatska pošta d.d., Zagreb, Jurišićeva 13, OIB: 873118103567 (dalje u tekstu: Hrvatska Pošta ili Pokrovitelj). Prava i obveze pokrovitelja Fonda je pored Hrvatske pošte preuzeo i MIPS d.o.o., Zagreb, Poštanska ulica 9, OIB: 82770956304, (dalje u tekstu: „MIPS d.o.o.“ ili „Član Grupe“).

Prava i obveze pokrovitelja Fonda pored Hrvatske Pošte, na način kako je to predviđeno ugovorom o pokroviteljstvu sklopljenim s Hrvatskom Poštom, može preuzeti i bilo koje trgovačko društvo u kojem Pokrovitelj ili osnivač Pokrovitelja ima udio u temeljnom kapitalu od najmanje 25%, trgovačka društva u kojima neki od Pokrovitelja, do četvrtog stupnja povezanosti, posredno ili neposredno, ima udio u temeljnom kapitalu od najmanje 25% te bilo koje drugo društvo koje se nalazi na listi društava koje mogu pristupiti Ugovoru o pokroviteljstvu Fonda sklopljenog između Društva i Pokrovitelja (dalje u tekstu skupno: Član Grupe).

Fond je namijenjen svim zaposlenicima Pokrovitelja. Status Zaposlenika Pokrovitelja utvrđuje Pokrovitelj. Fondom upravlja Društvo u svoje ime, a za račun Članova Fonda.

Radi ostvarivanja dugoročnog cilja Fonda, prilikom ulaganja imovine Fonda uvažavaju se sljedeća načela:

- sigurnosti, razboritosti i opreza,
- smanjivanja rizika raspršenošću ulaganja,
- održavanja odgovarajuće likvidnosti i solventnosti, te
- zabrane sukoba interesa.

Osnovne djelatnosti

Pošta zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond predstavlja zasebnu imovinu bez pravne osobnosti, i osnovan je radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova Fonda, uplatama doprinosa Pokrovitelja Fonda i ulaganja tih sredstava sa ciljem povećanja vrijednosti imovine Fonda radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda. Fond je u vlasništvu svojih članova čija se pojedinačna vlasnička prava određuju s obzirom na iznos sredstava na njihovom računu.

Društvo će najmanje jednom godišnje, putem svoje mrežne stranice, članovima Fonda učiniti dostupnim potvrdu koja će sadržavati podatke sukladno Zakonu i propisima, a to su, osim imena i prezimena člana i naziva fonda te naziva i sjedišta mirovinskog društva, broj udjela na osobnom računu člana, njegovu cijenu, vrijednost imovine koja se nalazi na osobnom računu člana kao i sve datume, iznose uplata i isplata obračunate ulazne i izlazne naknade te broj dodijeljenih udjela na osobni račun člana u odgovarajućem razdoblju. Ujedno, potvrda mora sadržavati i kratku informaciju o stanju mirovinskog društva i fonda, datum izdavanja potvrde te potpis ovlaštene osobe mirovinskog društva.

Izvješće posloводства za 2023. godinu (nastavak)

Društvo za upravljanje Fondom

Sukladno statutu Fonda i u skladu s odredbama Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima ("Zakon") (NN 19/14, 29/18, 115/18) ("Zakon"), Fondom upravlja Erste d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima („Društvo“) Društvo jamči i odgovara za poslovanje Fonda, kao i za štetu počinjenu vlasnicima udjela u Fondu djelovanjem suprotnim Zakonu i Statutu Fonda. Sukladno Zakonu, Društvo Fondu zaračunava naknadu za upravljanje koja se obračunava dnevno na ukupnu imovinu Fonda, umanjenu za iznos svih obveza Fonda s osnove ulaganja. Imovina Fonda vodi se odvojeno od imovine Društva.

Depozitar

Sukladno Zakonu, Društvo treba odabrati depozitara kome će povjeriti čuvanje sredstava Fonda. Depozitar Fonda je OTP banka d.d., Ulica Domovinskog rata 61, Split ("depozitar"). Depozitar procjenjuje vrijednost imovine Fonda u skladu sa zakonom i mjerodavnim propisima.

Uprava i Nadzorni odbor

Upravljačku strukturu Društva čine:

Nadzorni odbor

Krešimir Gunjača	Predsjednik Nadzornog odbora	
Christoph Wolf	Zamjenik Predsjednika Nadzornog odbora	
Zdenko Matak	Član	
Heinz Bednar	Član	
Branimir Britvić	Član	
Danijel Nestić	Član	do 27. srpnja 2023. godine
Dubravka Vlašić Pleše	Članica	od 19. rujna 2023. godine
Gerhard Maier	Član	

Uprava

Petar Vlaić	Predsjednik
Nataša Ivanović	Članica
Senka Fekeža Klemen	Članica

Budući razvoj poduzetnikova poslovanja

Društvo za upravljanje će upravljati imovinom Fondova u svoje ime i u interesu članova Fonda. Cilj upravljanja Fondom je povećanje vrijednosti imovine ulaganjem sredstava u skladu sa zakonom i pridržavajući se načela sigurnosti, razboritosti i opreza. Pri upravljanju posebna se pažnja pridaje održavanju odgovarajuće razine likvidnosti, zabrani sukoba interesa i smanjenju rizika raspršenošću ulaganja.

Pokazatelj ukupnih troškova

Sukladno Pravilniku o troškovima koji se mogu plaćati iz imovine dobrovoljnog mirovinskog fonda te načinu i sadržaju izračuna pokazatelja ukupnih troškova dobrovoljnog mirovinskog fonda (NN 124/2019) Društvo je u ime Fonda dužno ovaj pokazatelj objaviti minimalno u sklopu revidiranih godišnjih izvještaja mirovinskog fonda. Za 2023. godinu on iznosi 1,0809% (za 2022. godinu: 1,0823%).

Izvješće posloводства za 2023. godinu (nastavak)

Financijski instrumenti i povezani rizici

Ulaganje u Fond pretpostavlja preuzimanje određenih rizika od strane članova Fonda. Općenito, rizik je vjerojatnost ili mogućnost da prinos od ulaganja bude nezadovoljavajući ili negativan. Rizici povezani s ulaganjima Fonda variraju ovisno o financijskim instrumentima u koje Fond ulaže, budući da svako ulaganje neizostavno nosi svoj specifični skup različitih rizika, kao što su tržišni, kreditni i drugi oblici rizika. Najznačajnije vrste rizika povezanih s financijskim instrumentima u koje Fond ulaže su rizik likvidnosti, kreditni rizik i rizik namire i plaćanja, te tržišni rizici: rizik promjene kamatnih stopa, valutni rizik, rizik promjene cijena vrijednosnih papira, i rizik likvidnosti vrijednosnih papira.

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nedostatka sredstava potrebnih za podmirivanje obveza i rezultanta je neusklađenosti rokova dospijeca potraživanja i obveza. Kvalitetnim upravljanjem ročnosti plasmana novčanih sredstava potrebno je osigurati pokrivanje nadolazećih obveza i uspostaviti razinu likvidnosti koja može ispuniti očekivane i neočekivane potrebe za novčanim sredstvima.

Kreditni rizik nastaje iz mogućnosti da se potraživanja Fondova po investicijama i s njima povezanim naknadama i kamatama, te prilikom trgovanja vrijednosnim papirima neće naplatiti u predviđenom iznosu i roku sukladno ugovoru, odnosno predstavlja rizik potencijalnog gubitka uslijed nepodmirenja obveze prema pojedinom Fondu. Kreditni rizik ovisi o kreditnoj sposobnosti izdavatelja vrijednosnih papira.

Rizik namire se pojavljuje kod trgovanja financijskim instrumentima, a ovisi o kreditnoj sposobnosti suprotne strane u trgovanju prilikom namire.

Tržišni rizici predstavljaju potencijalne učinke koje vanjski utjecaji imaju na vrijednost imovine Fondova i uzrokuju ih promjene cijena, volatilnosti i korelacija vrijednosnih papira, odnosno kretanja na financijskim tržištima. Upravljanje tržišnim rizicima je dio ukupne strategije upravljanja imovinom Fondova i kao takav u sebi sadrži kamatni rizik, valutni rizik, rizik promjene cijena vrijednosnih papira i rizik likvidnosti vrijednosnih papira.

Kamatni rizik je sastavni dio tržišnog rizika i pokazuje osjetljivost financijskih instrumenata u portfeljima Fondova na promjene kamatnih stopa. Ovo je osnovni rizik pri ulaganju u dužničke vrijednosne papire.

Kamatni rizik u poslovanju Fondova može se dvojako promatrati kroz strukturnu izloženost ukupne imovine pojedinog Fonda riziku promjena kamatnih stopa preko svojih pozicija u kamatno osjetljivim instrumentima na valutnom, novčanom te tržištu obveznica (fixed income). Cilj upravljanja kamatnim rizikom je postizanje optimalne strukture portfelja s obzirom na predviđena kretanja kamatnih stopa za pojedine vrste vrijednosnih papira.

Valutni rizik ili rizik promjene tečaja pokazuje osjetljivost vrijednosti imovine Fondova na fluktuacije tečajeva stranih valuta, a nastaje prilikom ulaganja u financijske instrumente denominirane u valutama različitim od valute obračunske jedinice. U svrhu zaštite od rizika eventualnih nepovoljnih međuvalutarnih kretanja potrebno je kontrolirati i pratiti otvorenost ukupne devizne pozicije, otvorenost u svakoj pojedinoj valuti, kao i kretanje tečaja domaće u odnosu na ostale svjetske valute.

Rizik promjene cijene vrijednosnih papira je mjera gubitka koji može nastati zbog pada vrijednosti vrijednosnih papira u portfeljima Fondova (dionički portfelj, obveznički portfelj, udjeli u fondovima).

Rizik likvidnosti vrijednosnih papira je mjera gubitka koji može nastati zbog smanjene utrživosti pojedinog vrijednosnog papira ili dijela portfelja vrijednosnih papira u portfeljima Fondova.

Ciljevi i politike Fonda u upravljanju financijskim rizicima te izloženost Fonda tim rizicima detaljno su opisani u bilješci 18 u ovim financijskim izvještajima.

Značajna gospodarska i makroekonomska kretanja tijekom 2023. godine koja su izravno ili neizravno utjecala na poslovanje mirovinskog fonda

Tijekom 2023. hrvatsko gospodarstvo je, jednako kao i svjetsko gospodarstvo u cjelini, uspjelo zadržati pozitivne stope rasta koje su obilježile i prethodne dvije godine. Očekivani rast hrvatskog gospodarstva u 2023. od 2,6%, prema projekcijama HNB-a, je osjetno veći od očekivanog rasta prosjeka EU-a i europodručja.

Nastavak pada prosječne registrirane stope nezaposlenosti za 0,6 postotnih bodova u 2023., na povijesno niskih 6,2%, uz rast prosječne nominalne neto plaće na godišnjoj razini od 12,9% u razdoblju siječanj-studenj 2023., su pozitivno utjecali na povjerenje potrošača tako da je realni rast prometa u trgovini na malo u 2023. iznosio 3,7% dok je industrijska proizvodnja u istom razdoblju zabilježila minimalan pad od 0,1%. Pozitivan utjecaj na rast osobne potrošnje te raspoloživog dohotka ima i nastavak oporavka turizma u kojem je u 2023. zabilježeno 9,7% više dolazaka i 2,6% više noćenja nego u 2022. Očekivani rast turističkog prometa, nastavak priljeva sredstava iz EU te pozitivna kretanja na tržištu rada bi se trebala nastaviti i u idućim godinama tako da je procijenjeni rast BDP-a u 2024. na razinama od 3,0%. Jednako kao i u 2022. hrvatsko dioničko tržište je i u 2023. imalo nešto bolju izvedbu od inozemnih tržišta (rast CROBEX-a od 27,98%). Očekivani rast hrvatskog gospodarstva od 2,6% u 2023. i 3,0% u 2024., uspješna turistička sezona, uvođenje eura, priljev kapitala iz Europske unije i povijesno niska nezaposlenost su doveli i do optimizma među investitorima što se pozitivno odrazilo na izvedbu indeksa.

Daljnje poboljšanje makroekonomskih pokazatelja je dovelo do nastavka pada udjela javnog duga u BDP-u na 64,4% do kraja rujna 2023. što je 4,4 postotna boda manje u odnosu na kraj 2022. Visoka likvidnost u financijskom sustavu i pozitivna kretanja u pogledu državnih financija su utjecali i na pad prinosa na hrvatske državne desetogodišnje obveznice s 4% na 3,39% u 2023.

Iako su očekivanja analitičara krajem 2022. i početkom 2023. ukazivala na mogućnost ulaska svjetske ekonomije u recesiju, potaknutu prvenstveno nepovoljnim gospodarskim kretanjima u razvijenim zapadnim zemljama, 2023. je ipak u najvećoj mjeri obilježena relativno stabilnim kretanjima u svjetskom gospodarstvu bez izraženijih šokova. Unatoč otvaranju novog kriznog žarišta na Bliskom istoku te nastavku ratnih operacija na ukrajinskom ratištu nesmanjenom žestinom, u proteklih godinu dana je došlo do smirivanja cijene energenata i hrane. Nesmetano odvijanje svjetske trgovine, funkcioniranje svjetskih dobavnih lanaca i dostupnost sirovina su doveli do postupnog smanjenja inflacije te stvorili pogodne uvjete za zadržavanje industrijske proizvodnje na prihvatljivoj razini. Unatoč podizanju ključnih kamatnih stopa od strane najvećih svjetskih centralnih banaka, još uvijek prisutna visoka likvidnost u financijskom sustavu je utjecala na neometano refinanciranje gospodarskih subjekata, zadržavanje relativno niske nezaposlenosti, rast nominalnih plaća te visoku razinu potražnje krajnjih potrošača.

Nakon korekcije svih važnijih svjetskih dioničkih indeksa u 2022., u 2023. je došlo do oporavka financijskih tržišta, uzrokovanih djelomično i očekivanjima o mogućem smanjenju ključnih kamatnih stopa u 2024. od strane centralnih banaka. S&P500 je u 2023. porastao 24,2%, NASDAQ 43,4%, DAX 20,3%, CAC40 16,5% a NIKKEI225 28,2%. Kao što je u 2022. rast kamatnih stopa najviše pogodio rastuće sektore poput tehnologije tako su i očekivanja o budućem padu kamatnih stopa u 2023. imala najveći pozitivan utjecaj na iste.

Nakon značajnog rasta kamatnih stopa u 2022. što je dovelo do najlošije godine za globalne obvezničke indekse u novijoj povijesti, u 2023. se stanje na obvezničkim tržištima u velikoj mjeri smirilo. Prinos na njemačku desetogodišnju obveznicu u 2023. godini smanjen je sa 2,56% na 2,02% dok je prinos na američku desetogodišnju obveznicu u 2023. godini skoro nepromijenjen (rast sa 3,87% na 3,88%). Unatoč prisutnoj monetarnoj kontrakciji od strane centralnih banaka likvidnost financijskog sustava je još uvijek na zadovoljavajućim razinama što omogućuje neometano financiranje država i kompanija.

Izvešće posloводства za 2023. godinu (nastavak)

Značajna gospodarska i makroekonomska kretanja tijekom 2023. godine koja su izravno ili neizravno utjecala na poslovanje mirovinskog fonda (nastavak)

Unatoč nepovoljnom razvoju situacije na ukrajinskom tržištu i nastavku ratnih operacija bez naznake da bi u skorije vrijeme moglo doći do okončanja istih, u 2023. je došlo do smanjenja negativnog utjecaja rata na svjetsku, pa tako i hrvatsku, ekonomiju. Osiguravanje opskrbe plinom za europsku ekonomiju je dovelo do pada cijene plina, jednako kao i ostalih energenata. Izbjegavanje šokova na prehrambenom tržištu i osiguravanje dovoljne količine žitarica kojih su Ukrajina i Rusija veliki izvoznici je dovelo i do pada cijena prehrambenih proizvoda što je u konačnici utjecalo i na smirivanje inflacije u većini zemalja. Društvo nije ni na koji način direktno izloženo ruskom i ukrajinskom tržištu. Fondovi pod upravljanjem Erste d.o.o. nemaju izravnu izloženost prema ruskom i ukrajinskom financijskom tržištu. Kompanije čije su dionice ili obveznice u sastavu portfelja pod upravljanjem Erste d.o.o. su posljedice ukrajinsko-ruskog sukoba prevladale bez većih poteškoća u poslovanju tijekom 2023. godine.

S obzirom na visoku euriziranost hrvatske ekonomije i prije formalnog uvođenja eura te na visoke iznose deviznih rezervi koje su HNB-u omogućavale zadržavanje tečaja eura u odnosu na kunu u relativno uskom rasponu, uvođenje eura nije imalo značajnijeg utjecaja na hrvatsku ekonomiju odnosno poslovanje poslovnih subjekata. Manji pozitivan utjecaj je prvenstveno vidljiv na osnovu izbjegavanja tečajnih razlika odnosno troškova konverzije valuta. Proces prelaska na euro je, zahvaljujući uložnim naporima djelatnika Erste d.o.o., proveden u potpunosti prema planu, pravovremeno i bez ikakvog utjecaja na imovinu društva i fondova. U budućnosti očekujemo pozitivan utjecaj uvođenja eura na imovinu fondova s obzirom na izostanak valutnog rizika i smanjenja percipirane rizičnosti domaćeg tržišta barem za strane investitore.

Poduzete mjere i aktivnosti u svrhu provođenja investicijske politike i donošenje investicijskih odluka u odnosu na tržišna, gospodarska i makroekonomska kretanja te aktivnosti poduzete u svrhu upravljanja izloženošću prema značajnim rizicima

Prilikom određivanja strategije ulaganja te donošenja investicijskih odluka Društvo je u cilju ostvarivanja dugoročnih ciljeva Fonda pokušalo osigurati prihvatljivu razinu rizika za očekivani prinos. Obzirom na umjereno konzervativnu strategiju ulaganja Fonda, investicijski cilj se ostvaruje ulaganjem u instrumente s fiksnim prinosom minimalno 60%, ulaganjem u vlasničke vrijednosne papire između 10% i 25%, udjele investicijskih fondova te depozite i ostale instrumente tržišta novca uz aktivno upravljanje valutnom izloženosti.

Fond je na kraju godine imao 21,62% imovine uložene u vlasničke vrijednosne papire i udjele investicijskih fondova, 73,69% u dužničke vrijednosne papire, od čega u državne obveznice 67,48%, a korporativne obveznice 6,21% te 4,69% u instrumente tržišta novca.

Obzirom na makroekonomska kretanja te geopolitičku situaciju, Fond se tokom godine aktivnije prilagođavao situaciji. Na razini godine dodatno je smanjena izloženost hrvatskim državnim obveznicama, a obveznički portfelj dodatno diverzificiran unutar EMU i non EMU regije te na SAD. Obzirom na usporavanje ekonomije te obuzdavanje inflacije, došlo je do okretanja situacije s prinosima na obveznice te je u takvoj situaciji Fond aktivnije upravljao obvezničkim dijelom portfelja, produžujući duraciju nakon ljeta te ponovo neutralnim pozicioniranjem krajem godine. U dioničkom dijelu portfelja ukupna izloženost dionicama nije se značajnije mijenjala, prilagođena je regionalna izloženost, smanjena je izloženost hrvatskom dioničkom tržištu a povećana izloženost slovenskom dioničkom tržištu (kroz selektivne prodaje/kupnje pojedinih pozicija). Također, Fond je tokom godine povećao izloženost instrumentima tržišta novca kako bi mogao adekvatno reagirati na eventualne distorzije na tržištima, obzirom na širenje geopolitičkih nestabilnosti i na područje Bliskog Istoka.

Navedenim strategijama te investicijskim odlukama Fond je u prethodnom razdoblju ostvario prinos od 9,52%.

Aktivnosti istraživanja i razvoja

Nije primjenjivo na Fond.

Otkup vlastitih dionica

Nije primjenjivo na Fond.

Podružnice poduzetnika

Nije primjenjivo na fond.

Pošta zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond

Izveštaj o financijskom položaju

Na dan 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

POZICIJA	Bilješke	AOP	31.12.2022.	31.12.2023.
Imovina fonda				
Novčana sredstva	5	1	185.878	440.144
Depoziti kod kreditnih institucija		2	-	-
Repo ugovor i slični ugovori o kupnji i ponovnoj prodaji vrijednosnih papira		3	-	-
Prenosivi vrijednosni papiri (Σ AOP5+AOP9)		4	7.188.664	7.735.639
- koji se vrednuju po fer vrijednosti (AOP6 do AOP8)	6	5	5.317.773	5.863.586
a) kojima se trguje na uređenom tržištu		6	5.317.773	5.863.586
b) kojima se trguje na drugom uređenom tržištu		7	-	-
c) nedavno izdani kojima je prospektom predviđeno uvrštenje		8	-	-
- koji se vrednuju po amortiziranom trošku	7	9	1.870.891	1.872.053
Instrumenti tržišta novca		10		-
Udjeli UCITS fondova	8	11	533.371	710.785
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima		12	-	-
Udjeli alternativnih investicijskih fondova		13	-	-
Izvedeni financijski instrumenti		14	-	-
Ostala financijska imovina		15	-	-
Ostala imovina		16	-	466
UKUPNA IMOVINA (AOP1+AOP2+AOP3+AOP4+(Σ od AOP10 do AOP16))		17	7.907.913	8.887.034
Izvanbilančna evidencija aktiva		18	-	-
Obveze fonda		19		
Obveze s osnove ulaganja u financijske instrumente		20	-	-
Financijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti		21	-	-
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku		22	-	-
Obveze prema mirovinskom društvu	9	23	6.704	7.444
Obveze prema depozitaru	10	24	101	127
Obveze imateljima udjela		25	-	14.598
Ostale obveze fonda		26	1.701	2.125
Ukupno obveze fonda (ΣAOP20 do AOP26)		27	8.506	24.294
Neto imovina fonda (AOP17-AOP27)	11	28	7.899.407	8.862.740
Broj izdanih udjela		29	558.638,9860	572.272,8996
Cijena udjela fonda (AOP28/AOP29)		30	14,1405	15,4869
Obveze fonda prema izvorima imovine		31		
Novčani primici (AOP33+AOP34+AOP35)		32	9.703.233	10.460.084
Novčani primici s osnova uplata na osobni račun člana		33	7.474.591	8.107.383
Novčani primici s osnove promjene članstva		34	1.259.154	1.263.225
Novčani primici po osnovi državnih poticaja		35	969.488	1.089.476
Novčani izdaci (AOP37+AOP38+AOP39)		36	-1.867.782	-2.406.682
Novčani izdaci s osnova isplata mirovina		37	-1.511.316	-1.851.158
Novčani izdaci s osnove promjene članstva		38	-335.369	-527.555
Novčani izdaci zbog smrti člana		39	-21.097	-27.969
Dobit/gubitak tekuće poslovne godine		40	-33.415	544.545
Zadržana dobit/gubitak iz prethodnih razdoblja		41	660.065	626.649
Rezerve fer vrijednosti (AOP43+AOP44)		42	-562.694	-361.856
- fer vrijednost financijske imovine		43	-562.694	-361.856
- učinkoviti dio računovodstvena zaštite		44	-	-
UKUPNO OBVEZE PREMA IZVORIMA IMOVINE (AOP32+AOP36+(Σod AOP40 do AOP42))		45	7.899.407	8.862.740
Izvanbilančna evidencija pasiva		46	-	-

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Pošta zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

POZICIJA	Bilješke	AOP	31.12.2022.	31.12.2023.
Neto realizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata (ΣAOP48 - AOP49)	12	47	30.237	34.692
Realizirani dobiti od financijskih instrumenata		48	74.710	34.693
Realizirani gubici od financijskih instrumenata		49	44.473	1
Neto nerealizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (AOP51+AOP52)		50	-156.768	415.702
Neto nerealizirani dobiti (gubici) financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (svođenje na fer vrijednost)	13	51	-158.500	416.939
Neto tečajne razlike financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		52	1.732	-1.237
Ostali prihodi (Σ od AOP54 do AOP58)		53	330.469	186.056
Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)	14	54	115.430	123.445
Pozitivne tečajne razlike		55	157.232	3.328
Prihod od dividendi	15	56	57.792	59.281
Dobit od ukidanja rezervacija za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		57	-	-
Ostali prihodi		58	15	2
Ostali financijski rashodi (Σ od AOP60 do AOP63)		59	153.015	4.976
Rashodi od kamata		60	2	-
Negativne tečajne razlike		61	152.788	4.976
Gubici od umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		62	-	-
Ostali rashodi s osnova ulaganja u financijske instrumente		63	225	-
Ostali rashodi (Σ od AOP65 do AOP69)		64	84.338	86.929
Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom	16	65	78.055	80.580
Naknada depozitaru		66	1.171	1.264
Transakcijski troškovi		67	2.035	1.406
Umanjenje ostale imovine		68	-	-
Ostali dozvoljeni troškovi fonda		69	3.077	3.679
Dobit ili gubitak (AOP47+AOP50+AOP53-AOP59-AOP64)		70	-33.415	544.545
Ostala sveobuhvatna dobit (AOP72 + AOP73 + AOP76)		71	-649.441	200.838
<i>Promjena fer vrijednosti vlasničkih instrumenata</i>		72	-	-
<i>Promjena revalorizacijskih rezervi: dužnički vrijednosni papiri (AOP74 + AOP75)</i>		73	-649.441	200.838
- nerealizirani dobiti/gubici		74	-649.441	200.838
- preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		75	-	-
<i>Promjena revalorizacijskih rezervi: instrumenti zaštite (učinkoviti dio) (AOP77 + AOP78)</i>		76	-	-
- dobiti/gubici		77	-	-
- preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		78	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit (AOP70+AOP71)		79	-682.856	745.383

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Pošta zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond
Izveštaj o novčanim tokovima (indirektna metoda)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

POZICIJA	AOP	31.12.2022.	31.12.2023.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti (od ΣAOP113 do AOP132)	112	-762.117	21.885
Dobit ili gubitak	113	-33.415	544.545
Dobici/gubici od ulaganja u financijske instrumente	114	119.526	-450.394
Neto rezultat od umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	115	-	-
Prihodi od kamata	116	-115.430	-123.445
Rashodi od kamata	117	2	-
Prihodi od dividendi	118	-57.792	-59.281
Ispravak vrijednosti potraživanja i sl. otpisi	119	-	-
Povećanje/smanjenje ulaganja u prenosive vrijednosne papire	120	-759.263	34.126
Povećanje/smanjenje ulaganja u instrumente tržišta novca	121	-	-
Povećanje/smanjenje ulaganja u udjele investicijskih fondova	122	-73.563	-102.180
Povećanje/smanjenje ulaganja u izvedene financijske instrumente	123	-7.638	-
Primici od kamata	124	104.757	118.341
Izdaci od kamata	125	-2	-
Primici od dividendi	126	57.792	58.815
Povećanje/smanjenje ostale financijske imovine	127	-	-
Povećanje/smanjenje ostale imovine	128	1.722	170
Povećanje/smanjenje obveze s osnove ulaganja u financijske instrumente	129	-	-
Povećanje/smanjenje financijskih obveza	130	-231	-
Povećanje/smanjenje obveza prema mirovinskom društvu i depozitaru	131	68	766
Povećanje/smanjenje ostalih obveza iz poslovnih aktivnosti	132	1.350	422
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti (od ΣAOP134 do AOP141)	133	631.350	232.379
Primici s osnova uplata na osobni račun člana	134	999.758	632.623
Primici s osnove promjene članstva	135	205	4.070
Primici s osnove državnih poticaja	136	125.483	119.988
Izdaci s osnova isplata mirovina	137	-332.613	-332.454
Izdaci s osnove promjene članstva	138	-149.012	-184.976
Izdaci s osnove smrti člana	139	-12.471	-6.872
Ostali primici iz financijskih aktivnosti	140	-	-
Ostali izdaci iz financijskih aktivnosti	141	-	-
Neto povećanje/(smanjenje) novčanih sredstava (AOP112+AOP133)	142	-130.767	254.264
Novac na početku razdoblja	143	316.524	185.757
Novac na kraju razdoblja (AOP142+AOP143)	144	185.757	440.021

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Pošta zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond
 Izvještaj o promjenama u neto imovini fonda
 Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine
 (Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

POZICIJA	AOP	31.12.2022.	31.12.2023.
Dobit ili gubitak	145	-33.415	544.545
Ostala sveobuhvatna dobit	146	-649.441	200.838
Povećanje/smanjenje neto imovine od poslovanja fonda (sveobuhvatna dobit) (ΣAOP145 + AOP146)	147	-682.856	745.383
Primici s osnova uplata na osobni račun člana	148	1.000.873	632.793
Primici s osnove promjene članstva	149	205	4.070
Primici s osnove državnih poticaja	150	126.084	119.988
Izdaci s osnova isplata mirovina	151	-332.613	-339.842
Izdaci s osnove promjene članstva	152	-149.075	-192.186
Izdaci zbog smrti člana	153	-12.471	-6.872
Ukupno povećanje/smanjenje od transakcija s udjelima fonda (ΣAOP148 do AOP153)	154	633.003	217.951
Ukupno povećanje/smanjenje neto imovine fonda (AOP147 + AOP154)	155	-49.853	963.334

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Pošta zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond
 Izvještaj o posebnim pokazateljima fonda
 Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine
 (Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

POZICIJA	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2020.	31.12.2019.
Neto imovina fonda	8.862.740	7.899.407	7.949.260	6.783.738	4.911.785
Broj udjela fonda	572.272,8996	558.638,9860	514.263,1076	464.361,5372	336.375,6422
Cijena udjela fonda	15,4869	14,1405	15,4576	14,6087	14,6021
	2023.	2022.	2021.	2020.	2019.
Prinos fonda	9,5221%	-8,5209%	5,8104%	0,0456%	10,4507%
Pokazatelj ukupnih troškova	1,0809%	1,0823%	1,0462%	1,0778%	1,0835%
Pravne osobe za posredovanje u trgovanju financijskim instrumentima putem kojih je fond obavio više od 10% svojih transakcija tijekom tekućeg razdoblja					
Pravne osobe za posredovanje u trgovanju vrijednosnim papirima	Vrijednost transakcija obavljenih putem pravnih osoba za posredovanje iskazana kao postotak od ukupne vrijednosti svih transakcija fonda u tekućem razdoblju		Provizija plaćena pravnoj osobi za posredovanje iskazana kao postotak ukupne vrijednosti transakcija obavljenih posredstvom te pravne osobe		
ERSTE & STEIERMARKISCHE BANK DD	45,0281%		0,0447%		
BAADER BANK	18,6150%		0,0500%		
J.P. MORGAN CHASE BANK	16,6941%		0,0000%		
RAIFFEISENBANK	11,7532%		0,0000%		

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Pošta zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond
Izveštaj o vrednovanju imovine i obveza fonda

Na dan 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

Metoda vrednovanja	Pozicije	31.12.2022.	% NAV	31.12.2023.	% NAV
Fer vrijednost	Financijska imovina	5.851.144	74,07%	6.574.371	74,18%
	..... od toga tehnikama procjene	3.438.102	43,52%	3.592.059	40,53%
	Financijske obveze	-	-	-	-
	..... od toga tehnikama procjene	-	-	-	-
Amortizirani trošak	Financijska imovina	2.056.769	26,04%	2.312.663	26,09%
	Financijske obveze	-	-	-	-
Ostale metode	Ostala imovina	-	-	-	-
	Ostale obveze	8.506	0,11%	24.293	0,27%

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Bilješke uz financijska izvješća

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

1. Fond koji je predmet izvještavanja

Poštu zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond (dalje: "Fond" ili "Pošta") je 03. svibnja 2018. godine osnovalo društvo Erste d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima ("Društvo") na temelju odobrenja za osnivanje mirovinskog fonda i obavljanje poslova upravljanja mirovinskim fondom koje je izdala Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga ("HANFA"). Fond je počeo sa radom prvom uplatom od strane pokrovitelja Fonda dana 30. kolovoza 2018. godine.

Nadzor nad Fondom vrši Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (u nastavku: HANFA).

Mirovinski fond je fond posebne vrste koji nema pravnu osobnost i osnovan je radi ulaganja doprinosa članova Mirovinskog fonda s ciljem povećanja vrijednosti imovine Mirovinskog fonda radi osiguranja isplate mirovinskih davanja njegovim članovima, u skladu s odredbama Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN 19/14, NN 29/18, 115/18) („Zakon“). Pokrovitelj Fonda je HP - Hrvatska pošta d.d., Zagreb, Jurišićeva 13, OIB: 873118103567 (dalje u tekstu: Hrvatska Pošta ili Pokrovitelj). Prava i obveze pokrovitelja Fonda je pored Hrvatske pošte preuzeo i MIPS d.o.o., Zagreb, Poštanska ulica 9, OIB: 82770956304, (dalje u tekstu: „MIPS d.o.o.“ ili „Član Grupe“). Prava i obveze pokrovitelja Fonda pored Hrvatske Pošte, na način kako je to predviđeno ugovorom o pokroviteljstvu sklopljenim s Hrvatskom Poštom, može preuzeti i bilo koje trgovačko društvo u kojem Pokrovitelj ili osnivač Pokrovitelja ima udio u temeljnom kapitalu od najmanje 25%, trgovačka društva u kojima neki od Pokrovitelja, do četvrtog stupnja povezanosti, posredno ili neposredno, ima udio u temeljnom kapitalu od najmanje 25% te bilo koje drugo društvo koje se nalazi na listi društava koje mogu pristupiti Ugovoru o pokroviteljstvu Fonda sklopljenog između Društva i Pokrovitelja (dalje u tekstu skupno: Član Grupe). Fond je namijenjen svim zaposlenicima Pokrovitelja i/ili MIPS d.o.o.. Status Zaposlenika Pokrovitelja utvrđuje Pokrovitelj odnosno MIPS d.o.o. Fondom upravlja Društvo u svoje ime, a za račun Fonda

2. Osnova za sastavljanje

Osnove računovodstva

Poslovne knjige Fonda vode se u eurima (EUR) sukladno hrvatskim zakonskim propisima i računovodstvenim načelima i praksi koje se pridržavaju fondovi u Hrvatskoj. Fond je dodatno reguliran Zakonom o dobrovoljnim mirovinskim fondovima i vezanim pravilnicima.

Osnova pripreme financijskih izvješća

Ovi financijski izvještaji pripremljeni su na osnovi fer vrijednosti za financijske instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i financijske instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Ostala financijska imovina i obveze iskazani su po amortiziranom trošku ili povijesnom trošku. Računovodstveni propisi važeći u Republici Hrvatskoj počivaju na odredbama važećeg Zakona o računovodstvu (ZoR). Sukladno članku 5. ZoR-a Fond spada u kategoriju velikih poduzetnika. Ovi poduzetnici sastavljaju i prezentiraju godišnje financijske izvještaje primjenom Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja („MSFI“) te njihovih dopuna, a prethodno usvojenih u Europskoj Uniji i interpretiranih ili izmijenjenih od strane regulatora – Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (HANFA). Društvo za upravljanje mirovinskim fondovima dužno je pripremiti financijske izvještaje fondova u skladu sa Zakonom o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN 19/14, NN 29/18, 115/18) i Pravilnikom o godišnjim, polugodišnjim i drugim izvještajima dobrovoljnog mirovinskog fonda (Narodne novine 104/17, 98/20, 146/22).

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

2. Osnova za sastavljanje (nastavak)

Osnova pripreme financijskih izvješća (nastavak)

Izjava o usklađenosti

Financijski izvještaji mirovinskog fonda pripremljeni su u skladu s Pravilnikom o godišnjim, polugodišnjim i drugim izvještajima dobrovoljnog mirovinskog fonda (Narodne novine 104/17, 98/20, 146/22) ("zakonska računovodstvena regulativa mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj").

Funkcionalna valuta

Financijska izvješća Fonda pripremljena su u eurima (EUR), što je funkcionalna i prezentacijska valuta Fonda. Službeni tečaj eura koji je objavila Hrvatska narodna banka na dan 31. prosinca 2022. godine i 31. prosinca 2023. godine u odnosu na druge značajne valute, bio je kako slijedi:

Valuta	31. prosinca 2022. godine	31. prosinca 2023. godine
1 CZK	24,116034	24,724000
1 USD	1,066600	1,105000

Uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj

Na dan 1. siječnja 2023. godine euro, umjesto dotadašnje kune, postaje službena novčana jedinica i zakonsko sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj. Uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj predstavlja promjenu funkcionalne valute koja se primjenjuje prospektivno od navedenog datuma. Sve stavke imovine, obveza i obveza prema izvorima imovine i revalorizacijske rezerve fonda na dan 1. siječnja 2023. godine konvertirane su iz HRK u EUR koristeći fiksni tečaj konverzije od 7,53450 HRK za 1 EUR određen od strane Vlade Republike Hrvatske. Kao posljedica gore navedenog, mijenja se i prezentacijska valuta za financijske izvještaje za 2023. godinu iz kune u euro te su financijski podaci za usporedno razdoblje konvertirani u euro kao novu funkcionalnu i prezentacijsku valutu. Kao konverzijski tečaj bilance na dan 31. prosinca 2022. godine korišten je fiksni tečaj konverzije koji je iznosio 7,53450 kuna za jedan euro. Kao konverzijski tečaj izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o novčanim tokovima te izvještaja o promjenama u neto imovini fonda koja je završila 31. prosinca 2022. korišten je također fiksni tečaj konverzije koji je iznosio 7,53450 kuna za jedan euro. U izvještaju o posebnim pokazateljima fonda za prethodna razdoblja također je korišten fiksni tečaj konverzije.

Značajne računovodstvene procjene i prosudbe

Priprema financijskih izvještaja zahtijeva od Uprave donošenje odluka, procjena i pretpostavki koje utječu na iznose iskazane u financijskim izvješćima.

Procjene Uprave koje su imale utjecaj na iznose u financijskim izvješćima: procjena vrijednosti financijskih instrumenata, ocjena povrativosti ulaganja i potraživanja te potreba za umanjnjem vrijednosti imovine.

Neizvjesnost procjenjivanja

Budući događaji i njihovi utjecaji ne mogu se predvidjeti sa sigurnošću. Sukladno tome, računovodstvene procjene zahtijevaju korištenje pretpostavki, a te procjene se koriste u pripremi financijskih izvješća i promijenit će se ako nastanu novi događaji, za koje je stečeno iskustvo uslijed novih informacija i promjene okoline. Stvarni rezultati mogu se promijeniti kao posljedica procjena.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

3. Značajne informacije o računovodstvenim politikama

Financijski instrumenti – vrste ulaganja

Fond u svojoj imovini ima sljedeće financijske instrumente:

- Svrstane u model držanje radi naplate koji se mjere putem amortizirajućeg troška metodom efektivne kamatne stope – prenosivi vrijednosni papiri (obveznice Republike Hrvatske)
- Svrstane u model držanje radi naplate i prodaje koji se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – prenosivi vrijednosni papiri (obveznice domaćih i inozemnih izdavatelja),
- Svrstane u model radi trgovanja koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka – prenosivi vrijednosni papiri (dionice domaćih i inozemnih dioničkih društava) te udjeli UCITS fondova.

Prenosivi vrijednosni papiri

Prenosivi vrijednosni papiri su one vrste vrijednosnih papira koji su prenosivi na tržištu kapitala kao što su dionice, obveznice i svi ostali vrijednosni papiri koji daju pravo na stjecanje ili prodaju takvih prenosivih vrijednosnih papira ili na temelju kojih se može obavljati plaćanje u novcu koje se utvrđuje na temelju prenosivih vrijednosnih papira, valuta, kamatnih stopa ili prinosa, robe, indeksa ili drugih mjernih veličina. Da bi se neki vrijednosni papir smatrao prenosivim, mora zadovoljavati sljedeće uvjete:

- potencijalni gubitak koji mirovinski fond može pretrpjeti u odnosu na držanje tih instrumenata je ograničen na iznos koji je za njih plaćen
- za njih su dostupne prikladne informacije u obliku redovitih, točnih i cjelovitih informacija o vrijednosnom papiru
- slobodno su prenosivi
- njihovo stjecanje je u skladu s načelima, strategijom i ciljevima ulaganja mirovinskog fonda
- rizici prenosivih vrijednosnih papira prikladno su obuhvaćeni sustavom upravljanja rizicima mirovinskog fonda.

Udjeli u investicijskim fondovima

Udjeli u investicijske fondove evidentiraju se u sklopu poslovnog modela čiji je cilj prikupljanje novčanih tokova prodajom imovine i vrednuju se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Naknadno vrednovanje vodi se po fer vrijednosti udjela u investicijskom fondu čija cijena kotira na priznatim burzama ili koju objavljuje društvo za upravljanje investicijskim fondom, što znači da je fer vrijednost iznos po kojem se taj udjel može prodati na tržištu ili po kojem će društvo za upravljanje investicijskim fondom otkupiti taj udjel.

Financijski instrumenti – početno priznavanje

Početno mjerenje financijskih instrumenata iskazuje se po trošku nabave uvećanom za transakcijske troškove, osim financijske imovine koja se iskazuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka, gdje se transakcijski troškovi priznaju direktno kroz račun dobiti i gubitka.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

3. Značajne informacije o računovodstvenim politikama (nastavak)

Financijski instrumenti – klasifikacija i naknadno mjerenje

Sva financijska imovina klasificira se na temelju definiranih poslovnih modela upravljanja tom imovinom radi stvaranja novčanih tokova te na osnovu obilježja financijske imovine s ugovornim novčanim tokovima. Poslovni model ne ovisi o namjerama rukovodstva u pogledu pojedinačnog instrumenta nego se određuje na višoj razini objedinjavanja.

Sva financijska imovina pod upravljanjem fonda može se klasificirati kao imovina koja se mjeri po:

- fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka,
- fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili
- amortiziranom trošku

Fer vrijednost financijskih instrumenata

Fer vrijednost financijskog instrumenta je ona vrijednost tog instrumenta čija cijena službeno kotira na priznatim burzama. To znači da je fer vrijednost iznos po kojem se stavka imovine, odnosno obveza razmjenjuje u urednoj transakciji između tržišnih sudionika radi prodaje imovine, odnosno prijenosa obveze na datum mjerenja pod postojećim tržišnim uvjetima. Ako tržišne cijene nisu dostupne, fer vrijednost se procjenjuje primjenom prihvatljivih modela procjene vrijednosti.

Aktivno tržište

Za prenosive vlasničke vrijednosne papire aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se prenosivim vlasničkim vrijednosnim papirom trgovalo minimalno 20 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, koji su uvršteni na uređeno tržište u Republici Hrvatskoj aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima trgovalo minimalno 15 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, kojima se trguje u drugoj državi članici ili/i državi članici OECD-a, aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima mogla utvrditi fer vrijednost najmanje 15 dana u tromjesečnom razdoblju.

Za ulaganja u izvedene financijske instrumente na uređenim tržištima u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a (financijske instrumente iz važećeg Pravilnika o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i cijene udjela dobrovoljnog mirovinskog fonda) aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima trgovalo minimalno 15 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

Društvo je dužno najmanje jednom mjesečno, za prethodna tri mjeseca, procijeniti zadovoljavaju li prenosivi vrijednosni papiri, instrumenti tržišta novca te izvedeni financijski instrumenti ove uvjete za postojanje aktivnog tržišta. Društvo će za prenosivi vrijednosni papir i instrument tržišta novca, koji je u trenutku procjene uvršten na uređenim tržištima u razdoblju kraćem od tri mjeseca, na odgovarajući način primijeniti ove odredbe proporcionalno razdoblju uvrštenja financijskog instrumenta.

Trgovinski dan koji se ne uzima u obzir za određivanje aktivnog tržišta je:

a) trgovinski dan u kojem je dnevni promet bio manji od 13.000 eura za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, kojima se trguje u Republici Hrvatskoj, a čiji je izdavatelj ili za njih jamči Republika Hrvatska, čiji je izdavatelj jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj ili Hrvatska narodna banka,

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

3. Značajne informacije o računovodstvenim politikama (nastavak)

Aktivno tržište (nastavak)

b) trgovinski dan u kojem je dnevni promet bio manji od 6.500 eura za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, kojima se trguje u Republici Hrvatskoj, a čiji izdavatelj ima sjedište u Republici Hrvatskoj,

c) trgovinski dan u kojem je dnevni promet bio manji od 650 eura za prenosive vlasničke vrijednosne papire čiji je izdavatelj dioničko društvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.

Neaktivno tržište

Odjel za nadzor i kontrolu rizika redovito razmatra pokazatelje aktivnosti tržišta, te smatra da osim neispunjenja gore navedenih kriterija za aktivno tržište u pokazatelje neaktivnog tržišta spadaju značajan pad volumena trgovinskih aktivnosti i značajne promjene cijena tijekom razdoblja, odnosno činjenica da tržišne cijene više nisu aktualne, iako navedeni čimbenici sami po sebi ne moraju nužno značiti da tržište više nije aktivno.

Uprava Društva može posebnom odlukom odrediti da za pojedini financijski instrument ne postoji aktivno tržište, na primjer ako promatrane tržišne transakcije po prosudbi Odjela za nadzor i kontrolu rizika nisu redovite, čak iako su cijene dostupne, ili ako jedine izvršene transakcije predstavljaju prisilne transakcije ili transakcije prodaje u nuždi.

Datum trgovanja

Propisani način kupnje i prodaje financijske imovine priznaje se na datum trgovanja, odnosno na datum kad se Fond obvezao na kupnju financijske imovine. Obračun na datum trgovanja odnosi se na: (a) priznavanje sredstva koja treba primiti i obvezu platiti na datum trgovanja, (b) isknjižavanje sredstva koje je prodano i priznavanje potraživanja od kupca za naplatu na datum trgovanja. Općenito uzevši, kamate ne počinju teći obračunom na sredstvu i podudarnoj obvezi sve dok ne istekne utvrđeni datum podmirenja. Prilikom sudjelovanja u javnoj ponudi prenosivi vrijednosni papiri se inicijalno iskazuju kao potraživanje u iznosu danog prijedloga sudjelovanja u ponudi, ako postoji obveza uplate novčanih sredstava sukladno uvjetima javne ponude. Nakon što je ponuda prihvaćena te je primljena obavijest o prihvaćanju javne ponude prenosivog vrijednosnog papira od ponuditelja odnosno aranžera ili depozitara, ovisno što je ranije, a prenosivom vrijednosnom papiru dodijeljena sva potrebna obilježja, isti se priznaje u imovini Fonda. Prenosivi vrijednosni papiri u imovini mirovinskog fonda kod obveznih i dobrovoljnih ponuda za preuzimanje vrednuju se od datuma obavijesti depozitara o prihvaćenoj ponudi od strane ponuditelja po cijeni otkupa iz javne ponude.

Novac

Novac je stalno raspoloživo sredstvo na transakcijskim računima kod banaka, koji se odmah i u svakom trenutku, bez ikakvih zapreka i gubitaka, može koristiti kao sredstvo plaćanja. Nalazi se u poslovnom modelu držanje radi naplate i mjeri se po amortiziranom trošku.

Depoziti

Depoziti se odnose na depozite kod kreditnih institucija. Nalaze se u poslovnom modelu držanje radi naplate i mjere po amortiziranom trošku.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

3. Značajne informacije o računovodstvenim politikama (nastavak)

Investicijsko društvo i konsolidacija

Investicijsko društvo

Fond ima više nepovezanih ulagača i posjeduje višestruka ulaganja. Vlasnički udjeli u Fondu su u obliku udjela s ograničenom odgovornošću koji su klasificirani kao obveze u skladu s odredbama MSFI-ja 9. Smatra se da Fond zadovoljava definiciju investicijskog društva po MSFI-ju 10 obzirom da za to postoje sljedeći uvjeti:

1. Fond je pribavio sredstva u svrhu pružanja usluga profesionalnog upravljanja ulaganjima svojih ulagača
2. Poslovna namjena Fonda, koja je prenesena izravno ulagačima je ulaganje za kapitalnu aprecijaciju i prihode od ulaganja, i
3. Ulaganja se mjere i procjenjuju na osnovi fer vrijednosti.

Ovisna društva

Fond, zajedno sa ostalim fondovima pod upravljanjem istog Društva, ima ovisna društva u sklopu svojih ulaganja. Ulaganja koja se drže kao dio investicijskih portfelja iskazuju se u bilanci po fer vrijednosti.

Pridružena društva

Pridruženo društvo je subjekt, uključujući subjekte poput partnerstva, nad kojim Fond, zajedno sa ostalim fondovima pod upravljanjem istog Društva, ima značajan utjecaj, ali koje nije niti ovisno društvo, niti zajednički pothvat. Ulaganja koja se drže kao dio investicijskih portfelja iskazuju se u bilanci po fer vrijednosti, iako Fond može imati značajan utjecaj nad tim subjektima.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

3. Značajne informacije o računovodstvenim politikama (nastavak)

Imovina Fonda i strategija ulaganja

Prema odredbama Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima i propisima za ulaganja u inozemstvo, glavne vrste imovine u koje Fond može ulagati su sljedeće:

1. prenosive vrijednosne papire ili instrumente tržišta novca:
  - a) koji su uvršteni ili se njima trguje na uređenom tržištu u smislu zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici i/ili državi članici Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (u daljnjem tekstu: OECD) i
  - b) kojima se trguje na drugom uređenom tržištu u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici i/ili državi članici OECD-a, koje redovito posluje, priznato je i otvoreno za javnost
2. nedavno izdanih prenosivih vrijednosnih papira, pod sljedećim uvjetima:
  - a) prospekt izdanja uključuje obvezu da će izdavatelj podnijeti zahtjev za uvrštenje u službenu kotaciju burze ili na drugo uređeno tržište koje redovito posluje, priznato je i otvoreno za javnost
  - b) takvo ulaganje predviđeno je prospektom fonda i
  - c) uvrštenje će se izvršiti u roku od jedne godine od izdanja, u protivnom će se prenosivi vrijednosni papiri smatrati neuvrštenima
3. udjele UCITS fondova koji su odobrenje za rad dobili u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili udjela UCITS, odnosno otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom u državi članici OECD-a
4. udjele ili dionice u otvorenim alternativnim investicijskim fondovima, odnosno dionice ili poslovne udjele u zatvorenim alternativnim investicijskim fondovima
5. depozite kod kreditnih institucija koji su povratni na zahtjev te koji dospijevaju za najviše 12 mjeseci, pod uvjetom da kreditna institucija ima registrirano sjedište u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili državi članici OECD-a
6. izvedene financijske instrumente kojima se trguje na uređenim tržištima iz točke 1. ili izvedene financijske instrumente kojima se trguje izvan uređenih tržišta iz točke 1. (neuvrštene OTC izvedenice)
7. instrumente tržišta novca
8. novac na poslovnom računu Fonda otvorenog kod depozitara te kod središnje banke, kreditne institucije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ili državi članici ili banke sa sjedištem u trećoj državi s odobrenjem za rad izdanim od nadležnog tijela
9. druge vrste imovine koja je proizašla iz imovine iz točaka 1. do 8. ovoga stavka.
10. Iznimno od odredbi stavka 1. ovoga članka, imovina fonda smije biti uložena:
  - a) u instrumente s dugoročnom perspektivom ulaganja, kojima se ne trguje na uređenim tržištima, multilateralnim trgovinskim platformama (MTP) ili organiziranim trgovinskim platformama (OTP)
  - b) u instrumente koje izdaje ili za koje jamči Europska investicijska banka u okviru Europskog fonda za strateška ulaganja, europskih fondova za dugoročna ulaganja, europskih fondova za socijalno poduzetništvo i europskih fondova poduzetničkog kapitala.

Ulaganja iz prethodnog stavka točka 1. do 10. vršit će se sukladno odredbama i ograničenjima Zakona, članaka 156. do 165

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

3. Značajne informacije o računovodstvenim politikama (nastavak)

Neto imovina Fonda i vrijednost obračunske jedinice

Neto imovinu Fonda čini ukupna vrijednost imovine Fonda umanjena za iznos obveza Fonda na dan vrednovanja. Vrijednost obračunske jedinice predstavlja omjer neto vrijednosti imovine Fonda i ukupnog broja obračunskih jedinica Fonda na isti dan.

Ostala imovina Fonda

Ostala imovina Fonda odnosi se na sve vrste potraživanja Fonda kao što su potraživanja s osnove ulaganja u vrijednosne papire, potraživanja za dividende, potraživanja s osnova prijenosa udjela i slično.

Obveze Fonda

Obveze prema mirovinskom društvu

Fond Društvu plaća naknadu za upravljanje u visini od 1,0% od ukupne imovine Fonda umanjene za iznos svih obveza Fonda s osnove ulaganja u imovinu za godinu koja je završila na dan 31. prosinca 2023. godine (31. prosinca 2022. godine: 1%). Naknada Društvu obračunava se i evidentira dnevno, a isplaćuje jednom mjesečno, drugi radni dan u mjesecu za prethodni mjesec.

Obveze prema depozitaru

Naknada depozitaru obračunavala se u visini od 0,015% do 31.08.2023. godine, a od 01.09.2023. godine 0,017% na iznos ukupne imovine umanjene za iznos svih obveza s osnove ulaganja (2022. godine: 0,015%). Fond obračunava naknadu dnevno, a istu isplaćuje depozitaru jednom mjesečno, drugi radni dan u mjesecu za prethodni mjesec.

Obveze imateljima udjela

Obveze imateljima udjela odnose se na obveze za isplatu udjela članovima Fonda s osnove promjene članstva, isplate mirovine, smrti člana i drugih isplata koje su dozvoljene važećim propisima koje reguliraju poslovanje dobrovoljnih mirovinskih fondova.

Ostale obveze fonda

Ostale obveze fonda obuhvaćaju sve ostale obveze koje nisu spomenute u prethodnim kategorijama kao što su obveze za neizdane udjele, za troškove revizije, platnog prometa, transakcijske troškove i sve ostale troškove koji se mogu podmiriti iz imovine fonda.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

3. Značajne informacije o računovodstvenim politikama (nastavak)

Realizirani i nerealizirani dobiti i gubici

Realizirani dobiti i gubici od ulaganja priznaju se u trenutku prodaje vrijednosnih papira, kao razlika između nabavne vrijednosti na početku godine ili od datuma stjecanja tijekom godine i prodajne vrijednosti, po metodi ponderiranih prosječnih cijena.

Prihodi od kamata

Prihodi od kamata iskazuju se u računu dobiti i gubitka Fonda za sve instrumente koji nose kamatu po načelu obračunatih kamata koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Prihod od dividendi

Prihodi od dividendi se priznaju na *ex date*, a ako je on nepoznat, onda na datum utvrđivanja vlasništva.

Troškovi upravljanja Fondom i drugi troškovi

Ukupni iznos naknada koje terete imovinu Fonda dobiva se zbrajanjem svih naknada kako slijedi:

- Od 01. siječnja 2019. ulazna naknada ukinuta je važećom zakonskom regulativom
- naknada za upravljanje Fondom obračunava se kao 1,0% godišnje od ukupne imovine Fonda umanjene za sve obveze od ulaganja u financijske instrumente. Naknada se obračunava dnevno, a isplaćuje se društvu za upravljanje jednom mjesečno;
- naknada za izlaz iz mirovinskog fonda obračunava se i naplaćuje od ukupnog iznosa na osobnom računu člana Fonda i iznosi 2,5%. Naknada za izlaz naplaćuje se samo ako član Fonda prelazi u drugi fond pod upravljanjem drugog društva. Naknada se ne naplaćuje prilikom prijenosa sredstava člana Fonda u mirovinsko osiguravajuće društvo;
- depozitar obračunava i naplaćuje naknadu u visini od 0,015% do 31.08.2023. godine, a od 01.09.2023. godine 0,017% na iznos ukupne imovine umanjene za iznos svih obveza s osnove ulaganja. Fond obračunava naknadu dnevno, a isplaćuje ju jednom mjesečno.
- Od 1. siječnja 2022. godine troškovi revizije naplaćuju se iz imovine fonda.

Transakcijski troškovi

Transakcijski troškovi uključuju sve troškove namire vrijednosnih papira, brokerskih provizija i troškova platnog prometa.

Ostali dozvoljeni troškovi fonda

Pod ostale dozvoljene troškove mirovinskog fonda predviđeno je evidentiranje troškova revizije fonda, ukoliko Društvo odluči iste priznavati u fondu, te sve ostale dozvoljene troškove koji nisu obuhvaćeni ostalim definiranim skupinama konta. Troškovi revizije priznaju se na dnevnoj osnovi, kao razmjerni dio ukupno ugovorene cijene godišnje revizije.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

3. Značajne informacije o računovodstvenim politikama (nastavak)

Članstvo u Fondu i novčani primici od članova Fonda

Članovi Fonda mogu postati sve osobe u radnom odnosu kod Pokrovitelja. Članstvo u Fondu je dobrovoljno i osobe u radnom odnosu u određenom Pokrovitelju nemaju obvezu učlaniti se u Fond. Član fonda može biti istovremeno i član nekog drugog dobrovoljnog mirovinskog fonda, no prava na državna poticajna sredstva ostvaruje u samo jednom fondu.

Članstvo u Fondu počinje sklapanjem ugovora o članstvu s mirovinskim društvom koje upravlja odabranim Fondom, pod uvjetom da je izvršena prva uplata u Fond. Osiguranik može istodobno biti član jednog ili više mirovinskih Fondova.

Uplate na osobne račune i preneseni računi, knjiže se u korist osobnog računa na ime člana fonda. Sredstva na osobnom računu člana Fonda su njegova osobna imovina. Uplate na osobne račune i preneseni računi preračunavaju se u udjele svakodnevno u skladu s cijenom udjela na taj datum. Ako član Fonda prestane s uplatama na osobni račun u Fondu, on i dalje ostaje član toga Fonda. Sredstva na osobnom računu člana Fonda ne mogu biti predmetom ovrhe ili osiguranja protiv člana Fonda, depozitara, mirovinskog društva ili pokrovitelja. Ta sredstva također ne mogu biti dio stečajne i/ili likvidacijske mase člana Fonda, depozitara, mirovinskog društva i/ili pokrovitelja.

Članovi Fonda, koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj ili su državljani Republike Hrvatske, ostvaruju pravo i na državna poticajna sredstva iz državnog proračuna na osnovi dokumentiranih podataka mirovinskog društva o prikupljenim uplatama na osobne račune članova Fonda u prethodnoj kalendarskoj godini. Pravo na državna poticajna sredstva ostvaruje se samo u jednom fondu. Pravo na ta sredstva ima i svaki član koji nije državljanin Republike Hrvatske, ali pod uvjetima propisanim Zakonom o dobrovoljnim mirovinskim fondovima.

Novčani izdaci s osnove članstva u Fondu

Prava iz dobrovoljnog mirovinskog osiguranja (ostvarivanje prava na mirovinu) član Fonda može ostvariti najranije s navršenih 55 godina života, a član Fonda koji je s Društvom sklopio ugovor o članstvu u dobrovoljnom mirovinskom fondu kojim upravlja Društvo do (uključivo) 31. prosinca 2018. na dan navršetka 50 godina života (osim ako se takav član Fonda izričito u pisanom obliku izjasni da želi ostvarivati prava iz dobrovoljnog mirovinskog osiguranja najranije s navršenih 55 godina života, onda na dan navršetka 55 godina života). Iznimno, pravo na mirovinu može se ostvariti u slučaju smrti i ranije, pod uvjetima definiranim u ugovoru, a sve sukladno Zakonu o dobrovoljnim mirovinskim fondovima.

Ako je član Fonda odabrao isplatu mirovine putem mirovinskog osiguravajućeg društva ili društva za životno osiguranje, njegovo članstvo u Fondu prestaje prijenosom sredstava u mirovinsko osiguravajuće društvo ili društvo za životno osiguranje po izboru člana. Neovisno o vrijednosti imovine na osobnom računu člana fonda po ostvarivanju prava na mirovinu, član Fonda može odlučiti da isplatu mirovine u visini do najviše 13.272,28 eura ostvaruje putem Društva, kao privremenu isplatu mirovine i to tako da, podnošenjem posebnog zahtjeva Društvu, tražiti da postane član Erste Plavi Protect dobrovoljnog mirovinskog fonda, kojim Društvo upravlja, a koje vrši isplatu mirovine putem tog Fonda, pri čemu se iz imovine tog fonda može vršiti samo privremena isplata mirovine, i to tako da je trajanje isplata ugovoreno na najmanje pet godina, isplate su periodične te se sredstva isplaćuju u protuvrijednosti unaprijed određenog broja udjela prema cijeni udjela na dan isplate, bez izlazne naknade.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

3. Značajne informacije o računovodstvenim politikama (nastavak)

Novčani izdaci s osnove članstva u Fondu (nastavak)

Nakon stjecanja prava na mirovinu, Društvo može izvršiti isplatu dijela mirovine u obliku jednokratne isplate u visini od najviše 30% iznosa na računu člana Fonda, na temelju pisanog zahtjeva člana Fonda, i to jednokratno u punom iznosu. Isplata se vrši neovisno o vrijednosti imovine na osobnom računu člana Fonda, po ostvarivanju prava na mirovinu. Iznimno od prethodnog stavka, za Člana Fonda koji je s Društvom sklopio ugovor o članstvu u dobrovoljnom mirovinskom fondu kojim upravlja Društvo do (uključivo) 31. prosinca 2018. Društvo može izvršiti isplatu dijela mirovine u obliku jednokratne isplate u visini od najviše 30% iznosa na računu člana Fonda, a može i u većem postotku, ali tada maksimalno do iznosa od 1.327,23 eura, na temelju pisanog zahtjeva člana Fonda, i to jednokratno u punom iznosu. Isplata se vrši neovisno o vrijednosti imovine na osobnom računu člana Fonda, po ostvarivanju prava na mirovinu. Također, ranijem Članu koji je ostvario pravo na mirovinu i na čijem je osobnom računu vrijednost imovine niža od 1.327,23 eura, Društvo može isplatiti ukupno ostvarena sredstva. U tom slučaju Isplatu Društvo vrši na temelju pisanog zahtjeva tog Člana, u sadržaju koji određuje Društvo, i to jednokratno u punom iznosu bez izlazne naknade.

Ako nisu ispunjeni uvjeti za ostvarivanje prava na mirovinu u skladu s gore navedenim odredbama, izlazak iz članstva moguć je samo uz uvjet istodobnog ulaska u članstvo u drugom Fondu. Prilikom promjene fonda sredstva sa računa člana u Fondu prenose se na osobni račun člana u novi fond. Ukoliko se sredstva prenose u fond pod upravljanjem drugog društva, ukupan iznos sredstava umanjuje se za izlaznu naknadu propisanu važećim Prospektom i Statutom Fonda. Prilikom uplate u novi fond iznos uplaćenih sredstava konvertira se u udjele prema vrijednosti udjela na dan uplate.

Porez na dobit

U skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima mirovinski fond ne smatra se poduzetnikom. Kao takav nije obvezan podnositi niti prijavu poreza na dobit, niti plaćati poreze.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

4. Računovodstveni standardi

Usvajanje novih ili izmijenjenih standarda i tumačenja

Sljedeći izmijenjeni standardi u primjeni su od 1. siječnja 2023. godine, usvojeni su u EU, ali nisu imali značajnog utjecaja na Fond:

- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju” (objavljen 18. svibnja 2017. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine).
- Dodaci MSFI-ju 17 i dodatak MSFI-ju 4 (objavljeni 25. lipnja 2020. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine).
- Prijelazna mogućnost za osiguravatelje koji primjenjuju MSFI 17 – Dodaci MSFI-ju 17 (objavljeni 9. prosinca 2021. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine).
- Dodaci MRS-u 1 i 2. Smjernicama za praksu uz MSFI-jeve (IFRS Practice Statement 2): Objava računovodstvenih politika (objavljeni 12. veljače 2021. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine). MRS 1 je izmijenjen na način da od društava zahtijeva objavljivanje značajnih informacija o računovodstvenim politikama, a ne značajne računovodstvene politike. U dodatku se navodi definicija značajnih informacija o računovodstvenim politikama. Dodatak također pojašnjava da se informacije o računovodstvenim politikama smatraju značajnima ako bez njih korisnici financijskih izvještaja ne bi mogli razumjeti druge značajne informacije u financijskim izvještajima. Dodatak daje ilustrativne primjere informacije o računovodstvenim politikama koje će se vjerojatno smatrati značajnima za financijske izvještaje subjekta. Nadalje, dodatak MRS-u 1 pojašnjava da se nematerijalni podaci o računovodstvenim politikama ne trebaju objavljivati. Međutim, ako se objave, ne smiju prikivati značajne informacije o računovodstvenim politikama. Kako bi se podržao ovaj dodatak, MSFI-jeva Izjava o praksama 2, 'Prosudbe o značajnosti' također je izmijenjena kako bi pojasnila na koji način primijeniti koncept značajnosti na objave računovodstvenih politika. Fond je prilagodio svoje računovodstvene politike potrebama ove izmjene.
- Dodaci MRS-u 8: Definicija računovodstvenih procjena (objavljeni 12. veljače 2021. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine).
- Odgođeni porez povezan s imovinom i obvezama koje proizlaze iz jedne transakcije – Dodaci MRS-u 12 (objavljeni 7. svibnja 2021. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine).
- Dodaci MRS-u 12 Porez na dobit: Međunarodna porezna reforma – Model pravila vezanih za Stup 2 (objavljeni 23. svibnja 2023. godine).

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

4. Računovodstveni standardi (nastavak)

Novi računovodstveni standardi i tumačenja

Objavljeno je nekoliko novih standarda i tumačenja koji su obvezni za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine ili kasnije, koja su usvojena u EU i koje Fond nije ranije usvojio.

- Dodaci MSFI-ju 16 Najmovi: Obveza po osnovi najma u transakciji prodaje s povratnim najmom (objavljeni 22. rujna 2022. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine).
- Klasifikacija obveza u kratkoročne ili dugoročne – Dodaci MRS-u 1 (izvorno objavljeni 23. siječnja 2020. i naknadno izmijenjeni 15. srpnja 2020. i 31. listopada 2022. godine, na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine).

Ne očekuje se da će novi standardi i tumačenja značajno utjecati na financijske izvještaje Fonda.

Objavljeno je nekoliko novih standarda i tumačenja koji su obvezni za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2024. godine ili kasnije, koja nisu usvojena u EU i koje Fond nije ranije usvojio.

- Dodaci MRS-u 7 Izvještaj o novčanom tokovima i MSFI-ju 7 Financijski instrumenti: Objave: Financijski aranžmani dobavljača (objavljeni 25. svibnja 2023. godine).
- Dodaci MRS-u 21 Nedostatak zamjenjivosti (objavljeni 15. kolovoza 2023. godine).
- MSFI 14, Odgođeno priznavanje prihoda i rashoda u sustavu propisanih cijena (objavljen 30. siječnja 2014. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016. godine).
- Prodaja ili unos imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog pothvata – Dodaci MSFI-ju 10 i MRS-u 28 (objavljeni 11. rujna 2014. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon dana koji će utvrditi IASB).

Osim ako gore nije drugačije navedeno, ne očekuje se da će novi standardi i tumačenja značajno utjecati na financijske izvještaje Fonda.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

5. Novčana sredstva

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.
Žiro račun	180.416	436.298
Devizni račun - CZK	3.980	1.887
Devizni račun - USD	1.482	1.959
Ukupno	185.878	440.144

U izvještaju o novčanom toku prema pravilniku HANFA-e ne ulaze potraživanja za avista kamatu koja na 31. prosinca 2023. godine iznosi 123 eura (31. prosinca 2022. godine: 121 eur), dok su ista sadržana u novčanim sredstvima.

6. Prenosivi vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.
<i>Ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka</i>		
Dionice domaćih dioničkih društava	1.038.659	1.085.525
Dionice inozemnih dioničkih društava	304.738	404.445
<i>Ukupno ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>	1.343.397	1.489.970
<i>Ulaganja po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>		
Obveznice Republike Hrvatske	2.866.525	3.262.413
Obveznice domaćih gospodarskih subjekata	456.533	550.602
Obveznice inozemnih subjekata	651.318	560.601
<i>Ukupno ulaganja po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>	3.974.376	4.373.616
Ukupno prenosivi vrijednosni papiri po fer vrijednosti	5.317.773	5.863.586

7. Prenosivi vrijednosni papiri koji se vrednuju po amortiziranom trošku

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.
<i>Ulaganja po amortiziranom trošku</i>		
Obveznice Republike Hrvatske	1.870.891	1.872.053
Ukupno ulaganja po amortiziranom trošku	1.870.891	1.872.053

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

8. Udjeli UCITS fondova

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.
<i>Ulaganja u udjele UCITS fondova po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>		
Inozemni izdavatelji	533.371	680.374
Domaći izdavatelji	-	30.411
<i>Ukupna ulaganja u udjele UCITS fondova po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>	533.371	710.785

UCITS fondovi su otvoreni investicijski fondovi s javnom ponudom s ciljem ulaganja u financijske instrumente. Udjeli u otvorenim investicijskim fondovima vrednuju se prema vrijednosti neto imovine pojedinog fonda na dan vrednovanja.

9. Obveze prema mirovinskom društvu

Obveze prema mirovinskom društvu iznose 7.444 eura (31. prosinca 2022. godine: 6.704 eura) i odnose se na obvezu s osnove naknade za upravljanje za mjesec prosinac 2023. godine. Naknada za upravljanje obračunava se za svaki dan na ukupnu imovinu Fonda umanjenu za obveze s osnove ulaganja i plaća se mjesečno.

10. Obveza prema depozitaru

Obveze prema banci depozitaru iznose 127 eura (31. prosinca 2022. godine: 101 euro) i odnose se na naknadu za mjesec prosinac 2023. godine. Naknada depozitaru obračunava se za svaki dan na ukupnu imovinu Fonda umanjenu za obveze s osnove ulaganja i plaća mjesečno.

11. Neto imovina Fonda

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.
Neto imovina fonda na početku razdoblja	7.949.260	7.899.407
Broj udjela fonda na početku razdoblja	514.263,1076	558.638,9860
Cijena udjela fonda na početku razdoblja	15,4576	14,1405
Neto imovina Fonda na kraju razdoblja	7.899.407	8.862.740
Broj udjela fonda na kraju razdoblja	558.638,9860	572.272,8996
Cijena udjela fonda na kraju razdoblja	14,1405	15,4869

Vlasnici mirovinskog fonda su njegovi članovi čije se vlasništvo utvrđuje na temelju iznosa na pojedinačnom računu. Sredstva na računu kod mirovinskog fonda članovi mogu koristiti sukladno odredbama Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Svi uplaćeni doprinosi preračunavaju se u obračunske jedinice prema vrijednosti jedinice na dan uplate. Svaka obračunska jedinica predstavlja proporcionalni dio neto imovine fonda. U slučaju da pojedinac odluči promijeniti odabrani dobrovoljni mirovinski fond, sukladno odredbama Zakona, Fond obračunava izlaznu naknadu te je izravno uplaćuje Društvu za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

12. Neto realizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata

	2022.	2023.
<i>Realizirani dobiti od financijskih instrumenata</i>		
Ulaganja u VP i instrumente tržišta novca po fer vrijednosti kroz RDG	18.192	29.397
Ulaganja u VP i instrumente tržišta novca po fer vrijednosti kroz OSD	54.082	4.636
Ulaganja u investicijske fondove	-	660
Ulaganja u izvedene financijske instrumente	2.436	-
<i>Ukupno realizirani dobiti</i>	74.710	34.693
<i>Realizirani gubici od financijskih instrumenata</i>		
Ulaganja u VP i instrumente tržišta novca po fer vrijednosti kroz RDG	-9.399	-1
Ulaganja u investicijske fondove	-25.000	
Ulaganja u izvedene financijske instrumente	-10.074	
<i>Ukupno realizirani gubici</i>	-44.473	-1
Ukupno neto realizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata	30.237	34.692

13. Neto nerealizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

	2022.	2023.
<i>Nerealizirani dobiti od financijskih instrumenata</i>		
Ulaganja u VP i instrumente tržišta novca po fer vrijednosti kroz RDG	47.867	351.213
Ulaganja u investicijske fondove	-	75.811
<i>Nerealizirani dobiti na ulaganjima od financijskih instrumenata</i>	47.867	427.024
<i>Nerealizirani gubici od financijskih instrumenata</i>		
Ulaganja u VP i instrumente tržišta novca po fer vrijednosti kroz RDG	-139.785	-10.085
Ulaganja u investicijske fondove	-66.582	-
<i>Nerealizirani gubici na ulaganjima od financijskih instrumenata</i>	-206.367	-10.085
Ukupno neto nerealizirani dobiti (gubici)	-158.500	416.939

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

14. Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)

	2022.	2023.
<i>Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta) od:</i>		
- Obveznice po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	78.928	80.401
- Obveznice po amortiziranom trošku	36.367	39.176
- Avista kamata	135	3.868
Ukupno	115.430	123.445

15. Prihodi od dividendi

Prihod od dividendi iznosi 59.281 eura (2022. godina: 57.792 eura) i odnosi se na dividende od vlasničkih vrijednosnih papira i inozemnih investicijskih fondova.

16. Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom

Naknada za upravljanje za 2023. godinu iznosi 80.580 eura (2022. godina: 78.055 eura) i računa se prema odredbama Statuta Fonda.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

17. Povezane strane

U skladu sa važećim Zakonom o dobrovoljnim mirovinskim fondovima, povezane strane su Društvo za upravljanje fondom, vlasnici Društva za upravljanje i njima povezane osobe, članovi Uprave i Nadzornog odbora Društva i njihovi braćni drugovi ili srodnici do uključujući drugog koljena ili druge osobe koje imaju mogućnost utjecaja na odluke Društva za upravljanje i Fonda te Depozitar. Budući da je vlasnička struktura Društva disperzirana, a ni jedan vlasnik nema pojedinačnu kao ni zajedničku kontrolu, smatra se da Društvo nema krajnjeg vlasnika odnosno krajnje kontrolno društvo.

U tablici ispod prikazane su transakcije po vrsti sa svakom pojedinačnom povezanom osobom.

31. prosinca 2022. 31. prosinca 2023.

Transakcije s povezanim osobama:

ERSTE d.o.o. društvo za upravljanje Fondom

Rashodi

S osnove upravljanja Fondom	78.055	80.580
-----------------------------	--------	--------

Obveze

S osnove upravljanja Fondom	6.704	7.444
-----------------------------	-------	-------

Vlasnici društva za upravljanje

Erste & Steiermaerkische bank d.d.

Rashodi

Brokerska provizija	215	171
---------------------	-----	-----

Prohodi

Depozitar

OTP banka d.d.

Rashodi

Naknada depozitaru	1.171	1.264
--------------------	-------	-------

Transakcijski troškovi	1.396	1.051
------------------------	-------	-------

Realizirani gubici po izvedenicama	9.251	-
------------------------------------	-------	---

Prihodi

A vista kamata i kamata na depozite	135	3.868
-------------------------------------	-----	-------

Realizirani dobiti po izvedenicama	2.390	-
------------------------------------	-------	---

Obveze

Naknada depozitaru	101	127
--------------------	-----	-----

Transakcijski troškovi	112	134
------------------------	-----	-----

Obveze s osnove ulaganja u financijske instrumente	-	-
--	---	---

Imovina

Novčana sredstva	185.878	440.144
------------------	---------	---------

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

18. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima

Cilj upravljanja rizicima je identifikacija, procjena, analiza, mjerenje i kontrola izloženosti kreditnim, tržišnim, operativnim, rizicima likvidnosti i ostalim rizicima radi efikasnog upravljanja izloženošću prema tim rizicima u cilju povećanja tržišne vrijednosti imovine Fonda, odnosno ostvarivanje odgovarajućeg prinosa. Preuzimanje rizika je neizbježni dio poslovanja Fonda, no Društvo upravlja preuzetim rizikom kroz postupak prepoznavanja, mjerenja i nadzora rizika, putem kvalitativnih i kvantitativnih ograničenja rizika i drugih vrsta kontrola. Proces upravljanja rizikom ključan je za održanje profitabilnosti Fonda. Fond je izložen tržišnom riziku (tržišni rizik uključuje rizik promjene cijene dionica, valutni rizik, te rizik promjene kamatnih stopa), kreditnom riziku te riziku likvidnosti, koji proistječu iz financijskih instrumenata u vlasništvu Fonda.

Društvo za upravljanje Fondom nastupa kao konzervativan ulagač na tržištima vrijednosnih papira, usmjereno je prvenstveno na sigurnost ulaganja zbog prirode poslovanja (ulaganje prikupljenih sredstava s ciljem povećanja vrijednosti imovine Fonda kako bi se osigurala isplata mirovina članovima Fonda), a tek potom na profitabilnost ulaganja. Ulaganja će se vršiti isključivo u korist članova Fonda i to na način koji najbolje odgovara interesu članova. Uzimajući u obzir dobnu strukturu i dinamiku uplata članova strategija ulaganja bit će umjereno konzervativna. Ulaganja u instrumente s fiksnim prinosom činit će najmanje 60% imovine Fonda, a ulaganja u vlasničke vrijednosne papire činit će između 10% i 25% imovine Fonda, od toga najmanje po 5% imovine bit će uloženo u vlasničke vrijednosne papire i inozemnih izdavatelja i izdavatelja iz Republike Hrvatske. Prevladavat će ulaganja u vrijednosne papire čiji je izdavatelj ili za koje jamči Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Republike Hrvatske te vrijednosne papire izdavatelja iz Republike Hrvatske. Maksimalno 30% imovine bit će uloženo u vrijednosne papire inozemnih izdavatelja. S ciljem postizanja disperzije ulaganja dio imovine Fonda ulagat će se u vodeće svjetske indekse, bilo dioničkih bilo obvezničkih tržišta.

Društvo će ulaganjem dovoljnog dijela portfelja u likvidne vrijednosne papire osigurati pravovremenu isplatu sredstava članova koji izlaze iz fonda u pojedinom vremenskom roku. Društvo će upravljati Fondom na način da je Fond sposoban pravodobno ispunjavati svoje dospjele obveze (načelo likvidnosti), odnosno da je Fond trajno sposoban ispunjavati sve svoje obveze (načelo solventnosti).

Funkciju upravljanja rizicima obnaša Odjel nadzora i kontrole rizika. Sustav upravljanja rizicima opisan je Politikom i procedurom upravljanja rizicima, te Strategijom upravljanja rizicima. Strategija upravljanja rizicima definira opća načela upravljanja rizicima i definira okvir kojim se određuje sklonost preuzimanja rizika za pojedine vrste rizika..

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik od mogućih promjena fer vrijednosti ili promjena budućih novčanih tokova financijskih instrumenata zbog promjena tržišnih varijabli kao što su cijene dionica, kamatne stope ili tečajevi valuta. Fond upravlja tržišnim rizikom rasprostranjenošću svog ulagačkog portfelja vodeći računa o zakonskim ograničenjima ulaganja u financijske instrumente po vrsti instrumenata i zemljopisnoj podjeli.

Rizik promjene cijena dionica

Rizik promjene cijena dionica je rizik nepovoljnih promjena fer vrijednosti dionica zbog promjene vrijednosti dioničkih indeksa ili pojedinačnih promjena vrijednosti dionica. Ukupna izloženost riziku promjene cijena dionica proizlazi iz ulaganja Fonda u dioničke vrijednosne papire. Fond upravlja ovim rizikom disperzijom ulaganja u dionice različitih industrija te karakteristika.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

18. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Rizik promjene cijena dionica (nastavak)

Sljedeća tablica prikazuje osjetljivost fer vrijednosti financijskih instrumenata na promjenu dioničkog indeksa, uz pretpostavku da ostale varijable ostanu nepromijenjene. Pretpostavljena razumna promjena vrijednosti indeksa koja se primjenjuje u analizi osjetljivosti jednaka je standardnoj devijaciji dioničkog indeksa izračunatoj za 2023. godinu.

Pretpostavljena promjena vrijednosti indeksa primjenjuje se na odgovarajući indeksni fond u potpunosti, te na odgovarajuće pojedinačne dionice u portfelju (svaka dionica ima odgovarajući faktor beta, koji prikazuje posljedičnu promjenu vrijednosti dionice u odnosu na promjenu odgovarajućeg dioničkog indeksa). Promjena inozemnih indeksa primjenjuje se samo na strane fondove i dionice, a promjena CROBEX-a samo na domaće otvorene dioničke fondove i pojedinačne dionice, gdje su odabrani ili najadekvatniji indeksi (CROBEX) ili najlikvidniji indeksi koji zadovoljavajuće predstavljaju tržišta u koja su uložena sredstva Fonda (DAX, CAC, EUROSTOXX 50, S&P 500).

U praksi se stvarni rezultati trgovanja mogu razlikovati od ove analize osjetljivosti i ta razlika može biti značajna.

Dionički indeksi	Promjena vrijednosti indeksa (+/-)	Učinak na ukupnu sveobuhvatnu dobit (+/-)	Promjena vrijednost i indeksa (+/-)	Učinak na ukupnu sveobuhvatnu dobit (+/-)
	%	31.12.2022.	%	31.12.2023.
DAX	6,85%	28.476	3,41%	16.175
CAC	5,68%	23.625	2,77%	12.679
EUROSTOXX 50	6,66%	27.428	2,98%	13.774
S&P 500	7,11%	25.268	5,36%	22.405
CROBEX	4,24%	31.162	5,38%	44.398

Koncentracija rizika promjene cijena dionica

Sljedeća tablica analizira koncentraciju cjenovnog rizika u dioničkom portfelju Fonda (prikaz se odnosi na pojedinačne dionice) prema zemlji izdavatelja dionica (s obzirom na izvornu burzu na kojoj je dionica uvrštena).

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.
Hrvatska	77,32%	72,86%
Slovenija	22,68%	27,14%
UKUPNO	100,00%	100,00%

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

18. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Rizik promjene cijena dionica (nastavak)

Koncentracija rizika promjene cijena dionica (nastavak)

Sljedeća tablica prikazuje izloženost riziku promjene cijena dionica u dioničkom dijelu portfelja prema industrijama. Podjela je prikazana po industrijskim grupama prema GICS klasifikaciji, Global Industry Standard Classification.

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.
Potrošna dobra, ciklička	45,53%	31,72%
Potrošna dobra, neciklička	13,59%	15,90%
Financije	23,27%	30,74%
Energija	8,69%	9,13%
Tehnologija	2,98%	3,82%
Industrija	5,94%	8,69%
UKUPNO	100,00%	100,00%

Valutni rizik

Valutni rizik je rizik promjene vrijednosti financijskog instrumenta zbog promjena u deviznim tečajevima. Sigurna ulaganja, rasprostranjeni portfelj i neprestano praćenje promjena deviznih tečajeva smanjuju ovaj rizik. Službena valuta Fonda je euro, ali je mali dio ulaganja u financijske instrumente denominiran je u stranim valutama, pretežito u dolarima (USD). Ove pozicije preračunavaju se u eure primjenom važećeg tečaja na datum bilance. Tečajne razlike nastale svođenjem imovine i obveza u eure na datum bilance uključene su u izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti fonda, ali ne utječu na novčane tokove. Fond nije tijekom 2023. godine koristio derivatne instrumente za aktivnu zaštitu od izloženosti valutnom riziku, dok je tijekom 2022. godine koristio derivatne instrumente (FX swapove).

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

18. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Valutni rizik (nastavak)

Ukupna imovina i obveze u eurima i u inozemnim valutama na dan 31. prosinca 2022. godine (u eurima):

	EUR	HRK	USD	Ostale valute	Ukupno
IMOVINA					
Novac i sredstva na računima kod banaka	9.513	170.903	1.482	3.980	185.878
Vrijednosnice po fer vrijednosti kroz RDG	838.109	1.038.659	-	-	1.876.768
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz OSD	1.865.803	1.786.592	183.540	138.441	3.974.376
Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	1.301.724	569.167	-	-	1.870.891
UKUPNA IMOVINA (1)	4.015.149	3.565.321	185.022	142.421	7.907.913
Obveze					
Obveze imateljima udjela	-	51	-	-	51
Obveze prema mirovinskom društvu	-	6.704	-	-	6.704
Obveze prema depozitaru	-	100	-	-	100
Ostale obveze fonda	-	1.651	-	-	1.651
	-	8.506		-	8.506
Sredstva vlasnika udjela u Fondu			-		
Izdane obračunske jedinice	-	7.835.452	-	-	7.835.452
Revalorizacija financijske imovine po fer vrijednosti kroz OSD	-	-562.695	-	-	-562.695
Akumulirani dobiti	-	660.065	-	-	660.065
Dobit tekuće godine	-	-33.415	-	-	-33.415
	-	7.899.407	-	-	7.899.407
UKUPNE OBVEZE I SREDSTVA VLASNIKA UDJELA (2)	-	7.907.913	-	-	7.907.913
NETO IZLOŽENOST NA DAN 31. PROSINCA 2022. PRIJE UTJECAJA DERIVATA (1) – (2)	4.015.149	- 4.342.592	185.022	142.421	-
Utjecaj derivata:			-		
Iznos valute kupljene u budućnosti	-	-	-	-	-
Iznos valute prodane u budućnosti	-	-	-	-	-

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

18. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Valutni rizik (nastavak)

Ukupna imovina i obveze u eurima i u inozemnim valutama na dan 31. prosinca 2023. godine (u eurima):

	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
IMOVINA				
Novac i sredstva na računima kod banaka	436.298	1.959	1.887	440.144
Vrijednosnice po fer vrijednosti kroz RDG	2.122.450	78.305	-	2.200.755
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz OSD	4.373.616	-	-	4.373.616
Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	1.872.052	-	-	1.872.052
Ostala potraživanja	467	-	-	467
UKUPNA IMOVINA (1)	8.804.883	80.264	1.887	8.887.034
Obveze				
Obveze imateljima udjela	7.444	-	-	7.444
Obveze prema mirovinskom društvu	127	-	-	127
Obveze prema depozitaru	1.925	-	-	1.925
Ostale obveze fonda	14.797	-	-	14.797
	24.293			24.293
Sredstva vlasnika udjela u Fondu		-		
Izdane obračunske jedinice	8.053.403	-	-	8.053.403
Revalorizacija financijske imovine po fer vrijednosti kroz OSD	-361.856	-	-	-361.856
Akumulirani dobici	626.649	-	-	626.649
Dobit tekuće godine	544.545	-	-	544.545
	8.862.741			8.862.741
UKUPNE OBVEZE I SREDSTVA VLASNIKA UDJELA (2)	8.887.034			8.887.034
NETO IZLOŽENOST NA DAN 31. PROSINCA 2022. PRIJE UTJECAJA DERIVATA (1) – (2)	-82.151	80.264	1.887	-
Utjecaj derivata:				
Iznos valute kupljene u budućnosti	-	-	-	-
Iznos valute prodane u budućnosti	-	-	-	-

Ukoliko bi se tečaj USD promijenio za +/- 1% utjecaj ja ukupnu sveobuhvatnu dobit bi bio zanemariv. Uvođenjem EUR-a kao službene valute u Republici Hrvatskoj 1. siječnja 2023. godine valutni rizik se značajno smanjio.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

18. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik da će promjene vrijednosti kamatnih stopa utjecati na buduće novčane tokove financijskih instrumenata ili njihove fer vrijednosti. Većina izloženosti kamatnom riziku proizlazi iz ulaganja u dužničke vrijednosne papire.

Sljedeća tablica prikazuje analizu izloženosti Fonda kamatnom riziku. Imovina i obveze Fonda kategorizirane su, ovisno o tome što nastupa ranije, ili prema promjeni cijene u skladu s ugovornim dospeljećem, ili prema dospeljeću glavnice.

(u eurima)

Na dan 31. prosinca 2022.	0-3 mjeseca	3-6 mjeseci	6-12 mjeseci	1-5 godina	Više od 5 godina	Bez kamatnog rizika	Ukupno	Fiksna kamatna stopa
IMOVINA								
Novac kod banaka	185.878	-	-	-	-	-	185.878	185.878
Vrijednosnice po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	1.876.768	1.876.768	-
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	774.790	-	3.199.586	-	3.974.376	3.974.376
Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	-	-	-	1.870.891	-	1.870.891	1.870.891
UKUPNA IMOVINA	185.878	-	774.790	-	5.070.477	1.876.768	7.907.913	-
OBVEZE								
Obveze imateljima udjela	-	-	-	-	-	51	51	-
Obveze prema mirovinskom društvu	-	-	-	-	-	6.704	6.704	-
Obveze prema depozitaru	-	-	-	-	-	100	100	-
Ostale obveze fonda	-	-	-	-	-	1.651	1.651	-
UKUPNE OBVEZE	-	-	-	-	-	8.506	8.506	-
RAZLIKA	185.878	-	774.790	-	5.070.477	1.868.262	7.899.407	-

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

18. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

(u eurima)

Na dan 31. prosinca 2023.	0-3 mjeseca	3-6 mjeseci	6-12 mjeseci	1-5 godina	Više od 5 godina	Bez kamatnog rizika	Ukupno	Fiksna kamatna stopa
IMOVINA								
Novac kod banaka	440.144	-	-	-	-	-	440.144	440.144
Vrijednosnice po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	2.200.755	2.200.755	-
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	1.994.027	-	2.379.589	-	4.373.616	4.373.616
Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	-	352.040	-	1.520.012	-	1.872.052	1.872.052
Ostala potraživanja	467	-	-	-	-	-	467	-
UKUPNA IMOVINA	440.611	-	2.346.067	-	3.899.601	2.200.755	8.887.034	-
OBVEZE								
Obveze imateljima udjela	-	-	-	-	-	7.444	7.444	-
Obveze prema mirovinskom društvu	-	-	-	-	-	127	127	-
Obveze prema depozitaru	-	-	-	-	-	1.925	1.925	-
Ostale obveze fonda	-	-	-	-	-	14.797	14.797	-
UKUPNE OBVEZE	-	-	-	-	-	24.293	24.293	-
RAZLIKA	440.611	-	2.346.067	-	3.899.601	2.176.462	8.862.741	-

Sljedeća tablica prikazuje osjetljivost ukupne sveobuhvatne dobiti Fonda na promjene referentnih kamatnih stopa, uz pretpostavku da ostale varijable ostanu nepromijenjene.

Pretpostavljeni pomak krivulje kamatnih stopa je standardna devijacija referentne kamatne stope po pojedinoj valuti (prinos referentne državne obveznice). Izračun pretpostavlja puni paralelni pomak (promjena kamatne stope primjenjuje se jednako na sve ročnosti).

Kamatne stope	Promjena kamatne stope bps (0,01%)	Učinak na ukupnu sveobuhvatnu dobit EUR 31. prosinca 2022.
HRK	+/-76	-60.975 / 60.975
EUR	+/-77	-111.383 / 111.383
USD	+/-72	-3.731 / 3.731

Kamatne stope	Promjena kamatne stope bps (0,01%)	Učinak ukupnu sveobuhvatnu dobit EUR 31. prosinca 2023.
EUR	+/-23	-56.744 / 56.744

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

18. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Fond imati poteškoća u osiguranju dostatnih sredstava za podmirenje obveza vezanih za financijske instrumente. Značajni dio imovine Fonda je izrazito likvidan jer se sastoji od novca i sredstava na računima kod banaka, dionica, obveznica i ostalih vrijednosnih papira koji kotiraju na domaćem i međunarodnom tržištu i koji se mogu trenutno realizirati uz neznatne promjene vrijednosti. Obveze Fonda prema vlasnicima udjela isplaćuju se prilikom prelaska člana u drugi mirovinski fond, u slučaju smrti člana fonda i ukoliko je član fonda ispunio uvjete za mirovinu. S obzirom da Fond nema obveza ili ima neznčajne obveze u pogledu financijskih instrumenata, rizik proizlazi iz redovnog poslovanja Fonda i iz navedenih razloga, a poradi zadovoljavajuće likvidnosti Fonda, rizik je nizak.

Sljedeća tablica prikazuje ugovorna preostala dospjeća imovine i obveza u eurima:

31.prosinca 2022. godine	Na poziv	Do 3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Više od 5 godina	Ukupno
IMOVINA						
Novac i sredstva na računima kod banaka	185.878	-	-	-	-	185.878
Vrijednosnice po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1.876.768	-	-	-	-	1.876.768
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	138.441	636.349	3.199.586	3.974.376
Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	-	-	-	1.870.891	1.870.891
UKUPNA IMOVINA (1)	2.062.646	-	138.441	636.349	5.070.477	7.907.913
OBVEZE						
Obveze imateljima udjela	-	51	-	-	-	51
Obveze prema mirovinskom društvu	-	6.704	-	-	-	6.704
Obveze prema depozitaru	-	100	-	-	-	100
Ostale obveze fonda	-	1.651	-	-	-	1.651
UKUPNE OBVEZE (2)	-	8.506	-	-	-	8.506
NETO IZLOŽENOST NA DAN 31. PROSINCA 2022. (1) – (2)	2.062.646	-8.506	138.441	636.349	5.070.477	7.899.407

Nediskontirani novčani tokovi obveza jednaki su ugovornim preostalim novčanim tokovima zbog svoje kratke ročnosti.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

18. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Sljedeća tablica prikazuje ugovorna preostala dospjeća imovine i obveza u eurima:

31. prosinca 2023. godine	Na poziv	Do 3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Više od 5 godina	Ukupno
IMOVINA						
Novac i sredstva na računima kod banaka	440.144	-	-	-	-	440.144
Vrijednosnice po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	2.200.755	-	-	-	-	2.200.755
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	1.994.027	2.379.589	4.373.616
Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	-	-	352.040	1.520.012	1.872.052
Ostala potraživanja	-	467	-	-	-	467
UKUPNA IMOVINA (1)	2.640.899	467	-	2.346.067	3.899.601	8.887.034
OBVEZE						
Obveze imateljima udjela	-	7.444	-	-	-	7.444
Obveze prema mirovinskom društvu	-	127	-	-	-	127
Obveze prema depozitaru	-	1.925	-	-	-	1.925
Ostale obveze fonda	-	14.797	-	-	-	14.797
UKUPNE OBVEZE (2)	-	24.293	-	-	-	24.293
NETO IZLOŽENOST NA DAN 31. PROSINCA 2022. (1) – (2)	2.640.899	-23.826	-	2.346.067	3.899.601	8.862.741

Nediskontirani novčani tokovi obveza jednaki su ugovornim preostalim novčanim tokovima zbog svoje kratke ročnosti. Dospjeće obveza prema udjelničarima ovisi o vremenu njihovog umirovljenja. Zakon o mirovinskom osiguranju predviđa odlazak u mirovinu pet godina prije i pet godina nakon životne dobi službenog umirovljenja (65 godina za muškarce i 63 godine za žene). Službena dob umirovljenja za žene pomiče se za tri mjeseca svake godine tijekom sljedećih deset godina, kada će konačno biti 65 godina.

Sljedeća tablica prikazuje nediskontirane novčane tokove odljeva sredstava udjelničarima u dva scenarija. Pretpostavka prvog (konzervativnog) scenarija je da udjelničari koriste mogućnost isplate mirovine u najranijem zakonskom roku (žene i muškarci sa 50 godina). Drugi (optimalni) scenarij pretpostavlja da udjelničari odlaze u mirovinu u dobi službenog umirovljenja (63 godine za žene, 65 za muškarce).

Dospjeće novčanih tokova po dugoročnim obvezama prema udjelničarima na dan 31. prosinca 2022. (u eurima):

Obveze prema udjelničarima s osnove izdanih jedinica	do 10 godina	više od 10 godina	Ukupno
Konzervativni scenarij	6.099.564	1.799.843	7.899.407
Optimalni scenarij	2.051.616	5.847.791	7.899.407

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

18. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Dospijeće novčanih tokova po dugoročnim obvezama prema udjelničarima na dan 31. prosinca 2023. (u eurima):

Obveze prema udjelničarima s osnove izdanih jedinica	do 10 godina	više od 10 godina	Ukupno
Konzervativni scenarij	6.771.482	2.091.258	8.862.740
Optimalni scenarij	1.852.323	7.010.417	8.862.740

Krajem 2023. 87% imovine Fonda imalo je dospijeće do 10 godina, a krajem 2022. godine 84% imovine Fonda imalo je dospijeće do 10 godina. U optimalnom scenariju Fond ima značajno više kratkoročne imovine od ukupnih dugoročnih obveza udjelničarima do deset godina dospijeća. U konzervativnom scenariju 2023. godine kratkoročna imovina pokriva 74% dugoročnih obveza udjelničarima do deset godina dospijeća, a razliku do ukupnog iznosa učinkovito pokriva imovina duljeg dospijeća. U konzervativnom scenariju 2022. godine kratkoročna imovina pokriva 48% dugoročnih obveza udjelničarima do deset godina dospijeća, a razliku do ukupnog iznosa učinkovito pokriva imovina duljeg dospijeća.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da jedna strana u financijskoj transakciji neće podmiriti iznose obveza prema drugoj strani čime će drugoj strani uzrokovati financijski gubitak. Fond je izložen riziku financijskih gubitaka ako druga strana u transakciji ili izdavatelj vrijednosnih papira ne može ili ne želi ispuniti svoju ugovornu obvezu.

Kreditni rizik u Fondu umanjen je diverzifikacijom, te pažljivim praćenjem kreditnog položaja izdavatelja vrijednosnih papira pri stjecanju i dnevnim praćenjem tržišta vodeći računa o zakonskim limitima držanja pojedinih financijskih instrumenata.

Sve transakcije kotiranim vrijednosnim papirima namiruju se nakon isporuke putem ovlaštenih brokera. Rizik neplaćanja je minimalan jer se prodani vrijednosni papiri isporučuju tek nakon što je odgovarajući iznos plaćen brokeru. Prilikom kupnje, plaćanje se vrši tek nakon što su vrijednosni papiri isporučeni. Ako bilo koja strana ne ispuni svoju obvezu, kupoprodajna transakcija se ne zaključuje.

Sljedeća tablica prikazuje dužničke vrijednosne papire, depozite i novčana sredstva kod banaka, te potraživanja, kod kojih je prisutan kreditni rizik:

(u eurima)

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.
Novac kod banaka	185.878	440.144
Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	1.870.891	1.872.053
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	3.974.376	4.373.616
UKUPNO	6.031.145	6.685.813

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

18. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Kreditni rizik (nastavak)

U 2023. novac na računu nalazi se u bankama koje nemaju svoj kreditni rejting ali njihove matice imaju kreditni rejting BBB- (U 2022. novac na računu i depoziti nalaze se u bankama koje nemaju svoj kreditni rejting ali njihove matice imaju kreditni rejting BBB-).

Sljedeća tablica prikazuje dužničke vrijednosne papire i novčana sredstva kod banaka prema kreditnim ocjenama kreditnih agencija.

S&P rating	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.
BBB-	10,53%	15,13%
BBB+	68,90%	67,77%
AA-	3,33%	-
A-	6,27%	5,66%
Nema ocjene	10,97%	11,44%
UKUPNO	100,00%	100,00%

Sljedeća tablica prikazuje analizu koncentracije kreditnog rizika u portfelju Fonda prema zemljopisnoj distribuciji (prema zemlji izdavatelja).

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.
Hrvatska	83,61%	87,18%
Rumunjska	6,35%	6,58%
Češka	3,48%	-
Poljska	6,56%	6,24%
UKUPNO	100,00%	100,00%

Sljedeća tablica prikazuje analizu koncentracije kreditnog rizika u portfelju Fonda prema distribuciji po industrijama. (distribucija po industrijama prikazana je prema GICS klasifikaciji, Global Industry Standard Classification).

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2023.
Država	88,51%	87,41%
Potrošna dobra, ciklička	6,17%	4,32%
Potrošna dobra, neciklička	-	1,26%
Financije	-	2,52%
Tehnologija	2,16%	1,67%
Energija	3,16%	2,82%
UKUPNO	100,00%	100,00%

Na dan 31. prosinca 2023. i 2022. godine Fond nema dospjela a nenaplaćena potraživanja.

Na dan 31. prosinca 2022. i 2022. godine Fond nema dospjela a neispravljena potraživanja.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

19. Fer vrijednost financijskih instrumenata

Fer vrijednost financijskog instrumenta je iznos po kojem se sredstvo može razmijeniti ili obveza podmiriti između upućenih i spremnih strana u transakcijama koje se odvijaju prema uobičajenim tržišnim uvjetima. Fer vrijednost se temelji na kotiranim tržišnim cijenama ako su dostupne. Ako tržišne cijene nisu dostupne, fer vrijednost se procjenjuje korištenjem barem jedne opće prihvaćene metode vrednovanja: metoda diskontiranog novčanog toka, usporedba tržišnih multiplikatora, usporedba transakcijskih multiplikatora, SOTP analiza, likvidacijska vrijednost. Društvo za upravljanje fondom smatra da iskazane vrijednosti odražavaju fer vrijednosti financijskih instrumenata.

Ukoliko postoje dostupni podaci preferirana metoda procjene je vagani prosjek metode tržišnih multiplikatora i metode diskontiranog novčanog toka. Metoda transakcijskih multiplikatora koristi se u iznimnim slučajevima kada je izvjesno preuzimanje ili kada ne postoji pouzdan način da se izračuna vrijednost prethodno navedenim metodama. SOTP metoda koristi se kada kompanija koja je predmet vrednovanja ima jasno odvojene segmente poslovanja ili drugi način definirane cjeline za koje postoji dovoljno podataka da se odvojeno vrednuju i na taj način dobije detaljniji uvid u kompoziciju vrijednosti, a može se koristiti kao dio metode tržišnih multiplikatora ili metode diskontiranog novčanog toka gdje se svi segmenti vrednuju jednom od tih metoda. Likvidacijska metoda koristi se za društva u likvidaciji ili za koje je likvidacija izvjesna.

Na dan 31. prosinca 2022. i 2023. godine knjigovodstveni iznosi novca, potraživanja i obveza približni su njihovim fer vrijednostima radi kratkoročne prirode ovih financijskih instrumenata.

Sljedeća tablica prikazuje podjelu vrijednosnica koje se mjere po fer vrijednosti, prema razinama 1 do 3 ovisno o načinu na koji je utvrđena fer vrijednost,:

Razina 1: vrednovanje temeljeno na stvarnim cijenama financijskih instrumenata koji kotiraju na aktivnom financijskom tržištu.

Razina 2: vrednovanje po modelima kod kojih su svi parametri koji imaju utjecaj na fer vrijednost vidljivi na tržištu, izravno ili neizravno.

Razina 3: tehnike kod kojih svi podaci koji značajno utječu na utvrđenu fer vrijednost nisu bazirani na vidljivim tržišnim podacima.

Razina 1 uključuje obveznice, dionice te trezorske i komercijalne zapise za koje se cijena može iščitati s kotacija aktivnog tržišta, kao i udjele investicijskih fondova, te izvedene financijske instrumente. Razina 2 uključuje financijske instrumente čija se fer vrijednost neizravno određuje iz cijena na aktivnom tržištu. Fond nema razine 3 u svom portfelju.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

19. Fer vrijednost financijskih instrumenata (nastavak)

NA DAN 31. PROSINCA 2022.	Razina 1	Razina 2	UKUPNO
Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka			
Udjeli UCITS fondova inozemni izdavatelji	533.371	-	533.371
Dionice inozemnih dioničkih društava	304.738	-	304.738
Dionice domaćih dioničkih društava	729.103	309.556	1.038.659
Ukupno financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	1.567.212	309.556	1.876.768
Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit			
Obveznice Republike Hrvatske	301.127	2.748.939	3.050.066
Obveznice domaćih gospodarskih subjekata	-	272.992	272.992
Obveznice Rumunjske	219.245	32.903	252.148
Obveznice Češke	138.441	-	138.441
Obveznice Poljske	187.017	73.712	260.729
Ukupno financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	845.830	3.128.546	3.974.376
UKUPNO	2.413.042	3.438.102	5.851.144

NA DAN 31. PROSINCA 2023.	Razina 1	Razina 2	UKUPNO
Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka			
Udjeli UCITS fondova inozemni izdavatelji	680.374	-	680.374
Udjeli UCITS fondova domaći izdavatelji	30.411	-	30.411
Dionice inozemnih dioničkih društava	404.445	-	404.445
Dionice domaćih dioničkih društava	1.005.816	79.709	1.085.525
Ukupno financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	2.121.046	79.709	2.200.755
Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit			
Obveznice Republike Hrvatske	266.705	2.995.707	3.262.412
Obveznice domaćih gospodarskih subjekata	110.446	440.157	550.603
Obveznice Rumunjske	287.929	-	287.929
Obveznice Poljske	196.186	76.486	272.672
Ukupno financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	861.266	3.512.350	4.373.616
UKUPNO	2.982.312	3.592.059	6.574.371

Na dan 31.12.2023. vrijednost dužničkih vrijednosnih papira mjerenih po amortiziranom trošku iznosila je 1.872.052 eura (31. prosinca 2022.: 1.870.891 eura), dok je njihova fer vrijednosti iznosila 1.714.159 eura (31. prosinca 2022.: 1.634.086 eura). Novčana sredstva, ostala imovina i obveze mjereni po amortiziranom trošku imaju fer vrijednost jednaku knjigovodstvenoj vrijednosti s obzirom na prirodu i kratki rok realizacije/plaćanja.

Bilješke uz financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine

(Svi iznosi izraženi su u eurima osim ako je drugačije navedeno)

19. Fer vrijednost financijskih instrumenata (nastavak)

Prijelazi između razine 1 i 2

Sljedeća tablica prikazuje prijelaze između razine 1 i razine 2 fer vrijednosti u eurima:

	Prijelazi iz Razine 1 u Razinu 2		Prijelazi iz Razine 2 u Razinu 1	
	2022	2023	2022	2023
Financijska imovina po fer vrijednosti				
Dionice domaćih dioničkih društava	204.730	-	-	42.320
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Obveznice Republike Hrvatske	569.642	309.027	301.127	-
Obveznice Rumunjske	-	-	69.067	37.210
Obveznice domaćih gospodarskih subjekata	125.760	-	-	-

20. Upravljanje neto imovinom pripisanom članovima Fonda

Neto imovina pripisana članovima Fonda ovisi o iznosima novčanih primitaka od članova Fonda (osobne uplate, uplate poslodavca i državna poticajna sredstva) umanjenim za odljeve članova iz Fonda, o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti tekuće godine i zadržanoj dobiti iz prethodnih godina, te o iznosu revalorizacijske rezerve po financijskoj imovini koja se prikazuje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Budući da ne postoje propisani kapitalni zahtjevi, osnovni ciljevi upravljanja neto imovinom pripisanom članovima Fonda su:

- osiguranje dostatne likvidnosti kako bi u svakom trenutku bilo dostatnih sredstava za isplate članovima Fonda,
- investiranje novčanih primitaka od članova u plasmane u skladu sa zadanom strukturom diverzifikacije portfelja, te rizičnim profilom koji zadovoljava zahtjeve razboritosti i opreza pri ulaganju a istodobno donosi odgovarajući prinos,
- očuvanje dostatne veličine Fonda kako bi operacije Fonda bile troškovno efikasne.

Ciljevi, politike i procesi upravljanja neto imovinom tijekom 2023. godine nisu se značajno mijenjali u usporedbi s 2022. godinom.

21. Događaji nakon datuma bilance

Dana 1. siječnja 2024. godine na snagu stupa novi Zakon o dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Najznačajnija izmjena za članove Fonda je uvođenje više opcija isplate mirovine po ostvarivanju prava na mirovinu te umanjenje maksimalne naknade za izlaz iz fonda koja se plaća samo u slučaju prijenosa računa u drugi fond kojim upravlja drugo mirovinsko društvo. Fondu je zbog daljnjeg diverzificiranja ulaganja dozvoljeno ulaganje u nove klase imovine, kao što su nekretnine - poslovne zgrade sa stabilnim prinosima, te pokrivene hipotekarne obveznice.